

Komunikatas

Lietuvos atstovybė Washingtone atsuntė S. Lozoraičio komunikatą, kuriame skelbia:

"Liepos 19 d. ministeris Lozoraitis pristatė Vokietijos užsienių reikalų ministerijoje pasiuntinybės patarėją Gerutį, kurį jis yra paskyręs palaikyti iš Lietuvos diplomatinės tarnybos pusės santykius su minėtają ministerija."

"... savo laiku paskelbtos ir tebeskelbiamos žinios apie tai, kad Vliko delegatui esanti pripažinta teisė atstovauti Bonnoje Lietuvos respublikai ar Lietuvos vyriausybei neturėjo ir neturi jokio pagrindo."

"Kai dėl konsuliarinių reikalų, įskaitant Lietuvos pasų išdavimą ir pratęsimą, tai pasilieka ligšiolinė tvarka, būtent, tą darbą ir toliau atliks pasiuntinybė prie šventojo Sosto, pasiuntinybė Londone ir konsultatas Chicagoje" (ar iš generalinio konsulo New Yorke toji teisė atimama? Red.).

"Vokietijos užsienių reikalų ministerijoje pristatytas pasiuntinybės patarėjas Gerutis, eidamas savo pareigas, Lietuvos reikalais reguliariai lankysis Bonnoje."

Lozoraitis, atsilankęs Weimere, kur yra vasario 16 gimnazija, "turėjo eilę pasikalbėjimų su kai kuriais Vliko nariais ir kitų politinių organizacijų atstovais" ir atkreipė jų dėmesį "į žalą, kuri daroma Lietuvos prestižui, lengvabūdiškai operuojant svetimųjų atžvilgiu nerimtomis žiniomis ir diskredituojant oficialias Lietuvos valstybės įstaigas."

Dėl komunikato

Iš to, kas komunikate paskelbta ir priimta tai kaip tiesa, aiškėja tiek:

1. Gerutis lig šiol nebuvo pristatytas, kaip Lozoraitis anksčiau pareiškimuose buvo sudaręs įspūdį, kad jis tose pareigose yra.

2. Po pristatymo apie Gerutį komunikate tekalbama kaip apie "diplomatines tarnybos" ryšininką, kuris neturi nei diplomatinė nei konsuliarinių pareigų.

3. Jei tiesa, kas komunikate pasakyta apie Vliko delegatą, tai Bonnos vyriausybė Vliko delegatą ir Lozoraičio pristatytą ryšininką atžvilgiu susilaikė nuo palankaus sprendimo.

4. Atsakomybę už šią žalą Lietuvos prestižui Lozoraitis skiria tam, kuris lengvabūdiškai operavo svetimųjų atžvilgiu nerimtom žiniomis. Konkrečiau nurodant, šito lengvabūdiškumo iniciatyva, deja, priklausė Lozoraičiui.

5. Šios išvados gali būti patikimos tiek, kiek yra patikimi komunikato nurodomi faktai. O priimti juos su atsargumu duoda pagrindo precedentas, kad to paties autoriaus pareiškimuose, apsilenkdamas su faktu, jis buvo užsigynęs intervenavęs Bonną, siekdamas su laikyti ją nuo pripažinimo Vliko delegatui galių, kurių jis prašė. O ir šiame komunikate neapsieinama be lengvabūdiškai netikslių bendrų frazių ir nerimtų žinių, kalbant apie "oficialias Lietuvos įstaigas" ir kitus kaltinančių jų diskreditavimu. Kažin ar ne daugiau Lietuvos prestižas diskredituojamas svetimųjų tarpe prisistatant jiems vardu įstaigų, kurių tarp "oficialių Lietuvos įstaigų" nėra.

Brig. Gen. Ralph W. Zwickler, siunčiamas į Tolimuosius Rytus.

Vakarai vėl nesuranda atsakymo

dėl Europos saug. bendruomenės ir konferencijos su Maskva

Prancūzijos parlamentas nutarė atidėti europinio saugumo bendruomenės tvirtinimą iš rugpiūčio 24 į 28. Pačiame ministerių kabinete tvirtinimui buvo pritarta su Mendės-France pasiūlytom pataisom.

Azijos saugumas

Filipinuose Baguio mieste, rugsėjo pradžioje susirinks 8 valstybių atstovai organizuoti bloko prieš komunistų plitimą pietų Azijoje. Dalyvaus Amerika, Anglija, Australija, Filipinai, Naujoji Zelandija, Pakistanas, Prancūzija, Tailandas. Atsisakė dalyvauti Indija, Indonezija, Ceilonas.

Olandijai jų bendroje konferencijoje Brussely. Tos pataisos sukėlė didelio nusivylimo ir nepalankumo Vokietijoje, Amerikoje, Anglijoje. Londonę Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos atstovams lig šiol nepavyko susitarti dėl atsakymo į Sovietų siūlomą konferenciją Europos saugumo reikalui.

Rugpiūčio 19 Mendės-France savo pataisas prieš sutarties siūlymą priėmė Vokietijai, Italijai, Luksemburgiui, Belgijai,

atsisakė dalyvauti Indija, Indonezija, Ceilonas.

atsisakė dalyvauti Indija, Indonezija, Ceilonas.

atsisakė dalyvauti Indija, Indonezija, Ceilonas.

atsisakė dalyvauti Indija, Indonezija, Ceilonas.

ZODI TURI SOVIETŲ BUVĘS AGENTAS JAPONIJOJE

Šaltajame kare paskutinę savaitę į pozicijas išstumti slaptieji agentai. Iš Berlyno propagandą ėmė varyti Vokietijos pabėgęs saugumo viršininkas John. Rysium su tuo Amerikos Balsas visais gausiais kanalais paleido Sovietų pabėgusio agento iš Japonijos Rastvorovo pareiškimus.

Washingtonė rugpiūčio 13 buvo viešai paskelbta, kad Amerika suteikė azylą buv. sovietų MVD agentui Jurij A. Rastvorovui, kuris Japonijoje sausio 24 perbėgo pas amerikiečius.

Rastvorovas dabar spaudos konferencijoje papasakojo apie savo gyvenimą. Jis 33 metų amžiaus, MVD (slaptojo saugumo) pulkininkas; jo žmona ir dukterė 8 metų liko Maskvoje; tėvas, atsargos pulkininkas, ten pat, ir motina mirusi. Jau suaugęs patyrė, kad se-

nelė jį, tik gimusių, pakrikštijusių slaptai, kad nieko nepatirtų jo tėvas. Dar kai Jurij buvo vaikas, jo senelis turėjo 2 arklis ir vieną karvę. Jis pasisamdęs žmogų padėti jam nuvalyti javus. Už tai buvęs apšauktas kuloku (buože) ir nušalintas. Jurij dėdė buvo gydytojas, vokiečių paimtas į nelaisvę. Kai po karo belaisviai buvo gražinti, jo dėdė turėjo atlikti trejų metų "karantino" lagerį. Kai dėdė grįžo, Jurij nedrįso su juo susitikti, nes būtų buvęs

atleistas ir nubaustas. Jis sakosi negalėjęs net šeimoje būti atviras. Turėjęs tik vieną draugą, prieš kurį neturėjęs paslaptį, bet tas žuvis kare.

Rastvorovas buvo Berijos agentas. Po Berijos likvidavimo buvo pareikalautas grįžti į Maskvą. Tai buvo ženklas jam šokti iš sovietinio laivo.

Papeikimas abiem?

McCarthy - armijos bylos sprendimą sen. Mundt, pirminkavęs komisijai, žada paskelbti iki rugpiūčio 20. Spėjama, papeikimas McCarthy būsiąs švelnus už tai, kad nesustabdęs Cohn spaudimo armijoje kareivio Schine naudai. Bet papeikimo neišvengsias ir armijos sekretorius Stevens už tai, kad išprovokavęs McCarthy komisijos veržlumą armiją tikrinti, rodydamas per didelio intereso vieno savo valdininko reikalu.

BAVARIJOJE, Miuncheno mieste, susireikavo metalo fabriko 220,000 darbininkų.

Žodžio negavo sovietų agentas Paryžiuje

Vokiečių laikraštis "Abendpost" rašo, kad išskirti iš sovietinių agentų tinklo norėjo ir Sergijus Volokitinas, kuris buvo sovietų atstovybės antrasis sekretorius Paryžiuje, o iš tikrųjų šnipų organizatorius. Beriją sulikvidavus, Petrovui Australijoje pabėgus, Maskva pareikalavo ir Volokitiną pargalui.

PASMERKTI 81

Philadelphijoje rugpiūčio 13 teismas pasmerkė kom. partijos vietinio skyriaus 9 vadus už kurtymą nuversti JAV valdžią smurtu.

Teismai sudarė 7 moteris ir 5 vyrus. Posėdžiavo 9 valandas, o visa byla truko 51 dieną.

Dabar yra nuteisti jau 81 komunistų vadas.

vykti. Tasai kelionę vilkino, o tuo tarpu paprasė Prancūzų įstaigas azylis. Bet apie tai patyrė sovietai, ir Molotovas tiesiog iš Ženevos pasiuntė atstovą Vinogradovą žaibo greittumu į Paryžių reikalo gelbėti. Vinogradovas ėmėsi gudrumo. Atstovybėje jis išreiškė visišką pritarimą Volokitino veiklai ir paprasė, kad kitą dieną Volokitinas palydėtų jį automobiliu į aerodromą. Tuo metu, kai Vinogradovas, sėsdamas į lėktuvą, padavė Volokitinui ranką, pastarąjį čiuo trys MVD agentai ir įtempė į lėktuvą. Prancūzų policija nespėjo nė suprasti, kas darosi, o sovietų lėktuvas jau buvo pakilęs. Jėga buvo nugabenta į Maskvą ir Volokitino žmona bei vaikas.

SOSTINĖSE NUOTAIKOS NĖRA LABAI GEROS

Rusijos - Kinijos ašis veržiasi abiem frontais • Prancūzija vis suardo Vakarų vienybę • Amerika padėtį ima suprasti, bet dar nesuranda vieningos veikimo linijos.

Pereitą savaitę politinės nuotaikos smarkiai kritė. Europos sostinėse jas taip apibūdina N. Y. Times korespondentai:

Londonas: Čia jaučiama, kad nesame jėgė į pasaulio įtampos atoslūgio fazę. Priešingai, pramatoma, kad Rusijos - Kinijos ašis sustiprins pasipriešinimą dviem pagrindiniams dabartinėms Vakarų politikos punktam — būtent, europinio saugumo ben-

druomenėi ir siūlomam saugumo faktui pietų-rytų Azijoje.

Paryžius: Bendrą Prancūzijos nuomonę, kad įtempimas palengvėjęs. Svarbiausias reikalas betgi, kad Prancūzija labiau bijo Vokietijos negu Rusijos, kuri buvo tradicinis sąjungininkas prieš Vokietijos agresiją.

Bonna: Viešoji pažiūra mano, kad šaltojo karo įtempimas labiau atsileidęs atrodo, negu jis yra iš tikrųjų.

Maskvos - Kinijos ašis dirba abiem frontais — Azijoje ir Europoje. Azijoje naujas Kinijos šūkis po Korejos, po Indokinijos "išlaisvinimo" — "išlaisvinti" Formozą. Nacionalinės Kinijos šaltiniai praneša, kad tam raudonieji numato ir armiją. Washingtonas tuo tarpu mano, kad tai tik propaganda, kuri atgrasintų Azijos valstybes nuo Amerikos organizuojamo rytų Azijos saugumo pakto.

Europos fronte, kad palaidotų negimusią europ. saugumo bendruomenę, Maskva intensyviai tebevarto Vakarų skaldymo, Amerikos izoliavimo ir Amerikos neveiklumo taktiką. Turi du talkininkus. Vienas — Vokietijos socialistai, kurie ne-

taria, kad tokia konferencija su Maskva reikia atidėti, iki pradės veikti europinio saugumo bendruomenė.

Kom. Kinijos min. pirmininkas Chou En-lai rugpiūčio 13 pareiškė savo šalininkams, kad komunistai paėms Formozą, kurioje dabar yra nacionalinės Kinijos vyriausybė, ir pagrasino Amerikai, kad ji nesikištų į Kinijos reikalus. Esą jei bet kuris "sveiktas agresorius norės sukludinti kiniečių tautai išlaisvinti Taiwan (Formozą)... tai jis turi prisiminti visas tokios agresijos pasekas".

Grasininimas buvo išgarsintas per radiją.

Amerika duoda 1 mil. dol. japonų žvejams, nukentėjusiems nuo atominių dulkių.

New Yorke duonos svaras pabranginamas vienu centu.

Maskvos spaudoje pradėta kampanija, kad rusai nesikeiktų.

Senatas už kom. partijos uždarymą

Senatas rugpiūčio 12 diena 85:0 balsais priėmė pasiūlymą paskelbti komunistų partiją nelegalią. Visi, kurie stoja į partiją, lieka toliau jos nariais ar siekia tikslų, kurie tarnauja kom. partijos tikslams, baudžiami iki penkerių metų ir 10,000 dol.

BET VYRIAUSYBĖ MANO KITAIP

Senato priimtas pasiūlymas bus svarstomas Atstovų Rūmuose. Eisenhowerio vyriausybė lig šiol nebuvo palanki tokiam sprendimui.

Prezidentas mano, kad komunistų partiją uždraudus, propaganda laikys juos "kankiniais". Panašiai galvoja teisingumo sekretorius Brown'is ir FBI direktorius Hooveris. Esą uždraudimas nuvaysias komunistus į pogrindį ir pasunkins jų sekimą.

Respublikonų vadai nesivengia senato siūlymo atsiimti. Sen. Knowlandas pareiškė: "Tikiu, kad Kongresas, prieš išsiskirstydama atostogų, išleis įstatymą prieš komunistus ar šokios ar tokios formos." Manoma, kad Atstovų Rūmai padarys kompromisą.

TOKIŲ BOLŠEVIKAM REIKIA

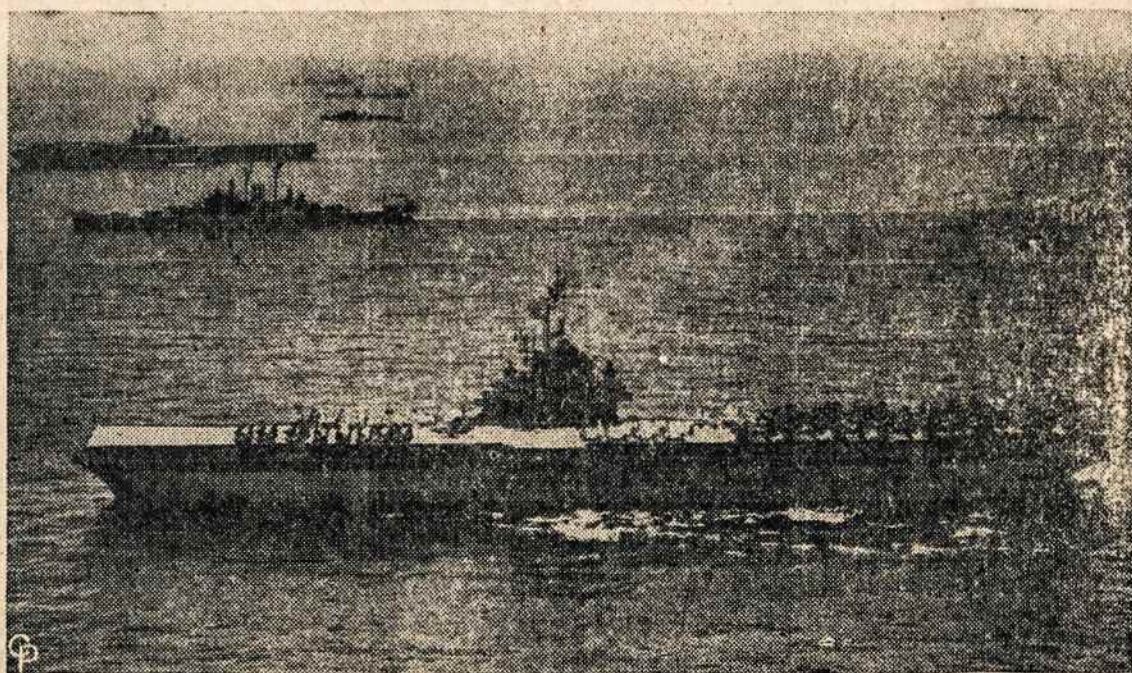
Vokietijoje Amerikos kareivis korporantas J. R. Cole, 30 metų, paėmė taxį, pavažiavo, smogė alaus buteliu soferiui į galvą, išmetė jį iš automobilio ir pats nuvažiavo. Paskui parašė laišką savo dalinio viršininkui, kad jo neieškotų, nes jis atsisako Amerikos pilietybės ir pereina per sieną. Bet prieš pereidamas užsuko pas simpatiją vokiečiai. Ta ir išdavė amerikiečiam visą paslaptį. Neusipėjusį per Čekoslovakijos sieną perein, policija suėmė, ir teismas pasmerkė penkeriems metams už dezertyravimą.

New Yorke suimta 14 narkotikų spekuliantų, kurie leikomi didžiausiais tos rūšies "specais" visoje Amerikoje.

Britaria Europos kariuomenėi, uždaryti komunistų partiją, nutraukti santykius su raudonaisiais ir t.t. Bet vyriausybės nusistatymas kitoks. Imtis iniciatyvos ir griežtos linijos kažkas kliudo, nors argumentai už dėsima, sakysim, prieš komunistų partijos uždarymą, yra tokios pat vertės kaip 1945 laikymas kariuomenės prie Berlyno ir nėjimas į jį tam, kad Berlyną galėtų užimti bolševikai...

N. Y. Times pastebi, kad su prezidento pareiškimu dėl prevencinio karo pastebimas politinės linijos "moderavimas". Toks karas — sakė prezidentas — atominių bombų amžiuje esąs iš viso neįmanomas, nes jis reiškia visuotinį sunaikinimą.

Prieš porą savaičių broliai Alsopai rašė, kad Anglija šių metų pradžioje įsitikino, jog karas būtų visiškai sunaikinamas Anglijai, dėl to ji ieško su Maskva "sugyvenimo". Esą po 18-36 mėnesių mėnesių tas įsitikinimas ateisias ir į Ameriką. Prezidento pareiškimas ar nėra vienas iš ženklų, kad Alsopų numatytas terminas trumpėja?

JAV KARO LAIVYNAS viduržemio jūroje. Priekyje lėktuvnešis Randolph, toliau Salem ir Middway; gilumoje naikintuvai.

Berlynas dieną

Įdomiausias Europos miestas vidurnaktį

Šnipų mieste suimti Gehleno agentai, Gehlenas nukonkuravo pabėgusį Johną

Berlynas — esąs dabar įdomiausias Europos miestas apie vidunaktį. Apie tą laiką prasideda gyvenimas baruose, restoranuose šauniojoj Kurfuerstendam gatvėje, paskendusioje neono šviesos jūroje.

Gausiuose jos baruose pro muzikos ritmą nugirsti įvairiausių kalbų žodžius — vokiškai, lenkiškai, angliškai, prancūziškai, rusiškai. Gali tikėti, kad tai tarptautiniai artistai, žurnalistai, menininkai, prekybininkai, nuotykių ieškotojai. Jie patys bent taip apie save pasakys. Bet įgudusi akis greitai atskirs, kad čia susiren-

ka šnipų lizdai — stebėti, susitikti, nusizūrėti, pirkti, parduoti žinių.

Niekur nėra dabar suplaukę tiek šnipų, kaip Berlyne.

Paskutiniu liuku savo agentūras įsitaisė net švedai, ispanai. O anglai turi net šešių savo įstaigų agentus, amerikiečiai trijų ir priedo dar vadina Gehleno biuro agentai, kurie esą landžiausiai...

Žinių pirkimas, pardavimas, pasikeitimas ir naujų užsakymų priėmimas atliekamas dažniausiai jau kitur — privatiuose butuose, gatvėse, automobiliuose. Pastebėta, kad pastarąją priemonę ypač mėgsta dabar sovietai. Jie paima savo agentus į automobilius ir, lėtai važinėdami gatvėm, sužino iš jų, kas reikia, ir perduoda jiems naujus uždavinius.

Vis tai eina tyliai, eiliniam gyventojam nepastebimai. Tylliai atliekami ir grobimai — ar tai būtų daroma tiesiog iš namų ar gatvėse. Jau apie 40 tokiu būdu nugabenta į sovietinį Berlyną iš vakarinio.

Dėl to agentai primokyti imtis didžiausių atsargumo priemonių.

Nuo ano ryto, kada Dr. Linse gatvėje buvo paprašytas ugnies cigaretei ir kumštiniam partrenktas ant žemės, tada išgabentas į sovietinį sektorių, agentai vengia bet kokiam praeiviui duoti ugnies, nesiduoda

uzkalbinami gatvėse, o ir eidami gatve taikstosi eiti prieš automobilių srovę, kad iš užpakalio neoutų pagrooti ir i-traukti nelaukta į automobilį.

Po vieno pagrootimo pagal išgautas iš jo žinias jau suminėjami kiti agentai, kurie iš rytinio sektoriaus perduodavo žinias į vakarus. Po Johno suėmimo kom. Vokietijos saugumo šefas Wollweberis paskelbė, kad dabar suimta daug amerikiečių ir ypačiai "Gehleno biuro" agentų. Ir vėl Gehleno vardas...

Reinhard Gehlen yra Vokietijos armijos generolas, 55 metų, kuris antrojo karo metu parodė didelių sugebėjimų organizuoti špionažą anapus fronto Sovietuose. Jis parodė apdairumą ir karo pabaigoje laiku pabėgti pas amerikiečius su gausiais dokumentais. Neilgai jam teko būti už vielų internuotam. Amerikiečiai suprato, kad tas vyras jiems gali būti naudingas savo žiniomis apie sovietus.

CIC (Counter Intelligence Corps) leido jam organizuoti privačinį sekimo biurą. Iš pradžių jo veikla ribojosi sovietų okupacine sritimi. Kai jis pateisino savo veiklą, jo biuro ribos nuėjo toli į Rusijos gilumą. Sovietai skelbia, kad Amerika duodanti jam 3,5 milijardo dolerių. Tai, žinoma, burbulas.

Vakariniai šaltiniai skelbia, kad Gehleno biuras paremiamas 26 milijonais DM.

Gehleno biuras veikia visai savarankiškai su dideliu agentų tinklu, turi agentų mokyklą prie Starnbergo. Jis susidarė gerą vardą tarp amerikiečių ir

taip pat Adenauerio vyriausybėsje.

Nuo 1950 metų, kada buvo sudaryta įstaiga "konstitucijai saugoti", Vokietijoje veikia trys saugumo organizacijos: dvi valstybinės ir viena privatinė. Valstybinė įstaiga konstitucijai saugoti, vadovauta angliu pastatyto dabar pabėgusio Johno, karinės tarnybos saugumo, vadovaujama F. W. Heinz, ir privatinė Gehleno, remiama amerikiečių. Pažymėtina, kad

Adenauerio akyste daugiausia pasitikėjimo susilaukė Gehlenas.

Per savo seną pažįstamą valstybės sekretorių Globke įstaigoje Gehlenas galėjo matyti su Adenaueriu, kas nepasisekė nei John nei Heinz. Gehleno informacijos Adenauerio akyste būdavo realiausias ir patikimiausias. Dėl to jis kai kurias John pristatytas informacijas duodavęs patikrinti Gehlenui. John, be abejoj, tai žinojo. Ar tai galėjo patikti Johnui?

Suverenumą visai atgavus Vokietijai, ir saugumo organizacija turės būti tik grynai Vokietijos žinioje. Kanclerio įstaiga jau dabar buvo padarius žygių Gehleno įstaigą perimti ir priskirti prie kanclerio įstaigos su 26 milijonų DM sąmata. Prieš naujos rankos sutelkiamą kanclerio rankose pasisakė saugumo ministeris Blankas, kurio žinioje, yra Henzas, ir lygiai vidaus reikalų ministeris Schroederis, kurio žinioje buvo John. Klausimas tada pakibore. Tačiau toks kanclerio projektas numatė atimti pagrindą iš po Johnui.

Ar tai nebuvo viena iš priežasčių, kuri pastūmėjo Johną pasiskubinti lemiamam žingsniui, įvykusiam tame špionažo ir agentų mainikavimo centre — Berlyne? **M.**

30 METŲ NUO PIRMOSIOS DAINŲ DIENOS LIETUVOJE

Spauda

Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą dažnai prisimename spaudoje. Dažniau ryšium su politiniu Lietuvos likimu tarp avieju žiaurių kamynų, ar ryšium su mūsų visuomenės tarpusavio kova. Daug rečiau iskeliamė šviesius kūrybinius spindulius, kurie rodo, kaip neįsiaištinę žingsniu, bet vis dėlto vėžimės pirmyn. Tokį vieną spindulį plačiau parodo **Muzikos žiniose** liepos rugsėjo nr. J. Zilevičius str. "30 m. nuo pirmosios Dainų dienos Lietuvoje." Jame apžvelgia trumpai, bet įdomiai mūsų dainų dienų ar dainų švenčių istoriją.

Antroji nebe "dainos diena", bet "dainų šventė" įvyko vėl Kaune 1928 liepos 1. Dalyvavo 173 chorai su apie 8490 dainininkų. Vyriausis dirigentas buvo St. Šimkus ir J. Gruodis.

Trečioje "dainų dienoje" Kaune 1930 birželio 20 dalyvavo 200 chorų su apie 8381 dainininku. Jungtiniam chorui dirigavo J. Naujalis, N. Martišonis, J. Štarka, J. Gruodis. Projektuojamai 1938 m. dai-

nių šventei buvo užsiregistravę 415 chorų su apie 17,000 choristų. Lietuvos chorų kultūra jau rimtai buvo pradėjus plėstis.

Antroji nebe "dainos diena", bet "dainų šventė" įvyko vėl Kaune 1928 liepos 1. Dalyvavo 173 chorai su apie 8490 dainininkų. Vyriausis dirigentas buvo St. Šimkus ir J. Gruodis.

Trečioje "dainų dienoje" Kaune 1930 birželio 20 dalyvavo 200 chorų su apie 8381 dainininku. Jungtiniam chorui dirigavo J. Naujalis, N. Martišonis, J. Štarka, J. Gruodis. Projektuojamai 1938 m. dai-

nių šventei buvo užsiregistravę 415 chorų su apie 17,000 choristų. Lietuvos chorų kultūra jau rimtai buvo pradėjus plėstis.

TIK GINKLAI NAUJI, O STRATEGIJA TA PATI

Kaip Azija dar prieš 2500 metų patarė kariauti

1964 m. "Dainos" draugijos Kaune pirmas choro pasirodymas buvo laikomas nepaprastu įvykiu.

Tuosyk chorui vadovavo J. Naujalis. 1911 m. Šiaulių žemės ūkio parodoje St. Šimkus pasirodymas (1911 m.) su "Kanklių" choru taip pat laikomas istoriniu įvykiu.

"Kai Lietuva pradėjo gyventi savo gyvenimu, 1923 m. A. Vaičiūnas su 4 chorais, kurių tarpe "Šviesos" choras vad. J. Karoso, net iš Rygos atvyko, sturošė pirmąjį "Dainų šventės" bandymą Kaune. Turėjo gražų pasisekimą. Ir štai 1923 m. gruodžio 22 d. švietimo ministerijoje Juozo Zilevičiaus sumanymu įvyksta pirmas oficialus "Dainų šventės" reikalavimai susirinkimams, tokios šventės, kuri apimtų visą Lietuvą." Sumanymui pritarė visos jaunimo organizacijos, kurios turėjo savo chorus: Jaunimo Sąjunga, Ateitininkų organizacija, Pavasarininkai, Šiaulių Sąjunga. Buvo sudarytas komitetas "dainų dienai" ruošti.

Tuo tarpu Pavasarininkų organizacija 1923 liepos 5-6 savo kongreso metu Šiauliuose surengė savo dainų šventę, kurioje pasirodė 20 chorų, diriguojami A. Likerausko. Tai buvo lyg įanginis pasirodymas į visos Lietuvos "dainų dieną".

Pirmoji Dainų Diena įvyko 1924 rugpiūčio 23-4 Kaune žemės ūkio parodos metu.

Dalyvavo 86 chorai su apie 3.000 dainininkų. Dirigentai bendram chorui buvo J. Naujalis, St. Šimkus ir J. Štarka. Skyrium pasirodė dar Panevė-

Ruošiant karininkus, pasakojama apie karų istoriją; nurodomi didieji karo meistrai — Cezaris, Hannibalas; Aleksandras; atkreipiamas dėmesys į Clausewitz, Vegetius, Fuller ir kitų karo istorikų knygas, ilgas su šimtais puslapių.

Bet anksčiau už juos visus Kinijos rašytojas ir karo meistrai **Sun Tzu**, maždaug apie 500 metų prieš Kristų parašė knygą "Karo menas", kurioje trumpai, drūtai, įsakymų ir patarimų forma nurodo, kaip reikia kariauti.

Gal būt, jis išreiškė tą karo patirtį, kuri yra susikrovusi Azijos žmogaus dvasioje, nes tai ką jis seniai seniai patarė, ir šiandien nuostabiai tiksliai tebevykdo Azijos kovotojai. Korejos Kim Il Sung, Kinijos Mao Tse-Tung, Indokimijos Ho Čiminh, Japonijos generolai, kurie paruošė Pearl Harbor žūgimą, veikia ta pačia dvasia ir strategija kaip ir senieji mongolų Dschingis Khan, japonų Timur, hunų Attila. Lyg jie visi būtų pasisavinę Sun Tzu patarimus. O tarp jų skaitome:

HENRY A. BAYROAD, Valstybės Departamento pasiretorius, numatomas paskirti Egipčiui JAV ambasadorium.

"Laikyk savo planus slaptumoje kaip tamsiausią naktį."

"Mokėk kantriai laukti, jeigu tavo priešas turi nuo to pavargti."

"Laikyk savo kariuomenę gerai pavaldintą net ir tada, kai tavo priešas badauja."

"Apsimesk silpnas, o būk stiprus."

"Būk visiškai apsiginklavęs, o apsimesk visai nepasiruošęs."

"Po kuklių žodžių ir sustiprinto pasirengimo ateina puolimas. Jei priešas garsiai kalba ir duoda suprasti, kad puls, tas reiškia, kad jis pasirengęs trauktis. Tik tada, kai derybininkas iš burnos barsto komplimentus, jis nori paliaubų. Bet taikos pasiūlymai, kurie neapmato sąjungos, rodo, kad priešas rengiasi apgauti."

"Kai tik generolas visais punktais jaučiasi tikras, turi žaibiškai pulti. Jei žino, kad priešas stipresnis, turi iš jo išsisukti. Jei tu puoli, trenk kaip perkūnas."

"Kad kariuomenė priešą užmuštų, kareiviuose turi būti sukelta prieš jį neapykanta."

"Venk galingo ir pulk silpną. Pulk ten, kur tavo priešas nesiūšęs; pasirodyk ten, kur jis nclaukia."

"Puolimo uždavinį laikyk paslaptyste. Tada priešas turės laukti užpuolimo įvairiose vietose ir savo kariuomenę išolašys."

"Kai reikia kovoti, sumaišyk pirmiausia priešo planus. Toliau: susprogdink ir suskaldink priešą jėgas. Bet vieno tebevingia generolas bet kuriom aplinkybėm: apgulti įtvirtintus miestus. Tėpaima juos iš vidaus."

"Priešo kraštą geriau yra paimiti be kovos nei jį laimėti kruvinuose mūšiuose; geriau priešą kariuomenę paimiti su ja nekariaujant."

"Geras generolas sugeba palaukti priešą pasipriešinimą be kovų karo lauke."

"Laimėjimas tam švystels, kurio kariuomenė nuo vyriausio iki žemiausio laipsnio turės tą pačią dvasią ir kurios generolas, be to, jokiu būdu nesi-duos perkalbamas savo vyriausybės."

"Kare tavo tikslas pergalė, o ne ilgas karas. Nėra jokio pavvyzdžio, kad šalis būtų turėjusi naudoti iš ilgo karo."

Šių patarimų laikosi dabar netik geltonieji Korejoje, Indokinijoje, Malajuose, bet ir Azijos baltieji, kurie diriguoja iš Maskvos. Lyg bolševikai iš senosios Azijos išmoko karo išminties — savo planus slėpti, klasingai laukti ir staiga pulti, ar be jokios kovos priešą jėgas palaužti infiltracija ar kitokiu būdu iš vidaus.

Koks skirtumas, palyginti su dabartine strategija Vakarų, kurie daug kalba apie savo apsiginklavimą, ginklų rūšis, kariuomenės ir ginklų paskirstymo vietas, kiekius; kurių ir kariavimo Korejoje ar Indokinijoje tikslas buvo ne laimėti, bet kariauti.

Už tat skirtingi ir vaisiai

M.

Vokietijoje eina pirmi po karo tokie dideli streikai. Ypač Bavarijoje (Muenchenas, Nurnbergas) jie eina aštriai. Išikišo ir Amerikos karo policija. Streikuoja Bavarijoje 220,000. Reikalauja pridėti po 12 penigių valandai. Streikui galo nematyti.

Pastebėta komunistų agitacija. Maskva nori panaudoti streiką prieš Adenauerio politiką ir sukliudyti Vokietijos įsijungimą į Europą.

...we mutually pledge to each other our Lives, our Fortunes and our sacred Honor.

THE IDEAS in the Declaration of Independence have been challenged many times since that day it was signed by 56 dedicated men. The newspaper in your hands probably tells of fresh challenges. And today, as 178 years ago, freedom calls for a "pledge to each other"—a pledge to make each of our homes secure. For the strength of America is simply the strength of one secure home linked with that of others.

Most Americans have found that one of the most effective ways to provide that security is by investing in United States Savings Bonds.

Security is simple on the Payroll Savings Plan

Eight million working people are profiting by steady investment in U. S. Savings Bonds through the convenient Payroll Savings Plan. Why don't you join them? Just go to your company's pay office and sign up to save whatever amount you want put away for you each payday. Then, as the dollars add up, they'll be invested for you in a Series E, U.S. Savings Bond, earning an average of 3% interest per year.

Sign up today for steady, systematic savings with the Payroll Savings Plan.

Your saving is done for you... with U. S. Savings Bonds on the Payroll Savings Plan

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951 under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laukraštį tvarko Redakcinė Komitija. Vyr. red. S. Sužiedėlis. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Komunistų partijos uždarymą svarstant

Bliviai galvojančieji žmonės, rodos, negalėtų ir abejoti, kad valstybė, kiek ji bebūtų demokratiška, negali niekam pripažinti laisvės kėsinis ir kitų žmonių gyvybę. Valstybė yra tam, kad apsaugotų gyventojų turtą ir gyvastį. Tam ji turi savo įstatymus, tam turi teisimus, tam turi policiją. Laisvės kitą apgrobti ir nužudyti valstybė negali duoti, todėl kriminalistai neleidžiama nei savo organizuotų draugijų ar partijų turėti. Jei organizuotos gangsterių bandos pasitaiko, tai jos yra už įstatymų ribų. Nusikaltimu laikoma jas kurti ir joms priklausyti, jei kas ir nebūtų dar žmogžudystės ar apilėšimo padaręs.

Visi tie dalykai, rodos, labai aiškūs, jei kalbama ne apie džiunglių tvarką, kur kiekvieno gyvybė ant siūlo kabo, bet apie tvarką kultūringos valstybės.

Tačiau mūsų kultūringame pasaulyje pasitaiko keistų dalykų: vienus kriminalistus valstybė persekioja ir neleidžia jiems organizuotis, o kitiems duoda laisvę. Prie tų antrųjų priklauso komunistai. Kad tai yra kriminalistinė partija, nereikia čia ir įrodinėti. Senais dar laikais, kol viso pasaulio komunistai nebuvo dar iš Maskvos instruktuojami, rasi, ir galima buvo sutikti su tuo, kad jie turi savotišką politinę programą, kurią nori realizuoti, kaip ir kitos partijos. Dabar to jau nebėra. Jokiame krašte komunistai nėra pasiekę valdžios legaliu įstatymų keliu ir to jau nebesiekia: jie knisiasi po kiekvienos valstybės pagrindais, mokomi ir kurstomi svetimos valstybės. O toji jų programa, kurią su savim neša, neša ir žudynes ir grobimus, kaip tai yra aišku pačiame viso komunizmo centre — Sovietų Sąjungoje. Šis priešas jau labai gerai pažįstamas, o tačiau jo agentam leidžiama laisvai veikti ir savo partijas turėti. Bet kur tik jie ateina į parlamentą, tai iš jų laikysenos aišku, jog ne savam kraštui tarnauja. Kaip tada galima savo šalies žudikus toleruoti ir dar į parlamento atstovų kėdes sodinti? Sveiko žmogaus protas to negali suprasti.

Jungtinių Amerikos Valstybių senatas parodė sveiką nuovoką, kai visais balsais priėmė siūlymą komunistų partiją uždaryti. Baiminimasis, kad komunistai tada bus suvaryti į pogrindį, lygus baimė, kad dalis kriminalistų, kurie laisvai vaikšto gatvėje, it "garbingi piliečiai", sueis į lindyne, kur jų yra pats centras ir didesnis dar būrys. Komunistai ir šiaip veikia pogrindyje, o viešumai iškisčia tik pačius "nekalčiausius", vilkus avies kailyje, kad dar ir kitus suvedžiotų. Laikas jau baigti su ta tūpčiojimo politika aplink patį didžiausį visų laikų kriminalistą.

AUKSINĖ APIRANKĖ

G. A. BECQUER

Gustavas Adolfas Becquer, garsus ispanų rašytojas, gimęs Sevilijoje 1836, miręs 1870, yra parašęs daug knygų, persunktų fantazijos, lyrizmo ir dramatiškumo. Ši novelė yra paimta iš jo veikalo "Legendos".

Ji buvo labai graži. Jos grožis galėjo kiekvieną užburti, bet tame jos grožyje buvo ir kažkas velniško.

Jis ją labai mylėjo ir ta jo meilė nežinojo jokio varžo, jokių ribų. Atrodė, jis buvo labai laimingas, bet toje jo laimėje buvo kažkokio praeikimo.

Ji buvo pakykusi ir staigi, jis — truputėlį prietaringas, bet labai drąsus. Ji vadinosi Marija, o jo vardas buvo Petras.

ras. Abudu buvo iš Toledo ir gyveno gimtajame mieste.

Viena saulėlydytė sutiko ją verkiandį ir užklausė: — Ko verki, Marija?

Ji nusišluostė ašaras, pažvelgė į Petrą, ir vėl staigiai pravirko, įsikukčiojo.

Petras paėmė ją už rankos, atsiremė atramom, per kurią ji persisvėrėsi žiūrėjo į tekančią upę, ir vėl paklausė: — Ko? Ko verki?

Tago upė skūsdamosi šniokštė graži imperinio miesto pakraščiu. Vakarais lėtai leidosi į mėlynus rūkus. Tik retkarčiais sustingusi tylą sudrumdavo upės murgesys.

— Ne, brangusis, neklaušk manęs, — staigiai tarė Marija, — neklaušk, ko aš verkiu. Aš nežinočiau, ką tau atsakyti, o tu neįstengtum nė suprasti. Geriau, jei kaikurie troškimai

Naciai kursto lietuvius puliti Vilnių; Škirpa tam pritarė, Raštikis ir Černius — ne; tada naciai liepė tylėti ir išbarė Škirpą, kam išplepėjo — Naciai rengė Lietuvai reicho protektoriatą, bet išmainė su bolševikais į Lenkiją.

Neseniai pasirodė Vokietijos užsienio politikos 1918-1945 m. laikotarpio dokumentų rinkinio (Documents on German Foreign Policy 1918-1945, Department of State, publication 5436) aštuntasis tomas, kuriame paskelbti Vokietijos užs. reik. ministerijos 1939 m. rugsėjo 4 d. ir 1940 m. kovo 18 d. laikotarpio dokumentai. Šiame tome daugiausia dokumentų liečiančių Vokietijos ir Sovietų Sąjungos santykius naujoje tų laikų draugiškumo politikos dvasioje dalinantis ir pasidalinus Lenkiją, Baltijos valstybes ir užpuolus Suomiją.

Kaip jau žinoma, į Vakarų Sąjungininkų rankas pateko visi Vokietijos užsienio reikalų ministerijos 1867-1945 metų laikotarpio dokumentai, bet JAV ir Anglijos, prie kurių vėliau prisidėjo ir Prancūzija, buvo nutarta išleisti dokumentus liečiančius tik 1918-1945 metų laikotarpi.

Iš paskelbtų dokumentų išryškėja Lietuvos neutralumo politika ir Vokietijos bandymas ją įtvirtinti ir karą su Lenkija pasinaudojant proga atgauti Vilnių.

Štai įdomesnieji dokumentai:

Dokumentas Nr. 36: 1939 m. rugsėjo 9 d. 2:45 val. Min. Schmidt perdavė telefonu Vok. užs. r. m.-jui, kad užs. r. ministeris (Ribbentrop) pasitaręs su Fuehreriu nutarė pavesti Vokietijos karo attache Kaune Just'ui pazonuoti Vilniaus klausimą su Lietuvos kariuomenės vadais. Tuo pat metu Min. Zechlin įpareigotas kontaktuoti šiam klausimui palankiusius Lietuvos vyriausybės narius.

Dok. Nr. 41: Kleist (Rytų Europos U. R. M.-jį specialistas) savo raporte rašo, kad rugsėjo 9 d. vakare jis aplankė min. Škirpą ir pasisakė atnešęs žemėlapi, kurį jam anksčiau Škirpa buvo įteikęs, bet prieš grąžindamas prašė paaiškinti, kas esąs to sumanytojas.

Škirpa atsakė, kad jis savo vyriausybės telegrama ir telefonu raginęs tuojau puliti su šūkiu: "Lauk Želigowskio gaują iš Lietuvos sostinės". Škirpa

Praeities dokumentų šviesoje

K. Škirpai buvo liepta pasakyti

laukiąs savo vyriausybės sprendimo ir manęs, kad jo pasiūlymą ji priimsianti. Šio dokumento kampe Ribbentrop įrašyta: "Škirpai buvo liepta pasakyti, kad Lietuva tuojau imtų Vilnių ir nieko daugiau."

Dok. Nr. 57: Kleist rašo rugsėjo 11 d. vakare aplankęs Škirpą ir ilgam pasikalbėjime išaiškines, kad Lietuvos pretenzijos pažymėtos jam įteiktam žemėlapyje turi būti laikomos toli siekiančiomis ir kad esą abejonių, ar Lietuva galėtų užsibrėžtą tikslą pasiekti politiniu ir ypatingai kariniu atžvilgiu. Kada Škirpa su tam tikru susirūpinimu paklausęs, ar tai esą reikia suprasti, kad Lietuvos pretenzijos atmetamos, Kleist atsakė: "Ne, visai ne, bet mano įsitikinimu Lietuvai būtų daug geriau savo žygi padalinti į dvi fazes: 1) Į Vilnių ir jo apylinkę nukreiptą karišką žygį, vadinas, i mažą objektą, kurio pasisekimas būtų 100 procentų užtikrintas. 2) Politinį žygį, kuriame Lietuva galėtų pareikšti savo pretenzijas pasitarimuose su Vokietija ir Sovietų Sąjunga."

Dok. Nr. 58: Vokietijos igal. ministerio Kaune Zechlino telegrama, kurioje jis praneša, kad po kelių bandymų Vok. karo attache vėl kalbėjėsis rugsėjo 13 d. rytą su Lietuvos kariuomenės vadu Raštikiu, Vilniaus klausimu Kariuomenės Vadas pasakė, kad Lietuvos pretenzijos

zijos į šią teritoriją nesumažėjusios ir kad Lietuva Vilniaus sritį tiek juridiniu tiek etniniu požiūriu laiko savo teritorijos dalimi. Deja, Lietuva negalinti apsunskinti savo padėties atsakydama neutralumu. Ta kryptimi į Lietuvą esą darantios spaudimą ir Anglija ir Prancūzija.

Dok. Nr. 65: Zechlinas praneša telegrama kalbėjėsis su ministru pirmininku Černium, primindamas jam, kad artėjantis Lenkijos pakrikimas būtina reikalaujantis skubaus nutarimo. Be to, pirmyn žygiuojantieji vokiečių kariuomenės daliniai gal greit užimti ir Vilniaus sritį. Černius panašiai kaip ir Raštikis pareiškęs, kad nors Lietuva ir laiko Vilniaus sritį Lenkijos okupuota, ji negali atsakyti nuo neutralumo ir kad kariška akcija iš Lietuvos pusės šiuo metu nenumatoma. Zechlin'as telegramą užbaigia: "Ir toliau dėsniu pastangas paveikti vyriausybę."

Dok. Nr. 76: Schmidt rugsėjo 16 d. telegrafuoja iš Berlyno Zechlin'ui:

"Užsienio reik. ministeris liepia nebeliesti Vilniaus temos; prašau nebeatsakyti, jei tas klausimas būtų Lietuvos iškeliamas, trumpai užbaigti bet kokį pasikalbėjimą tuo klausimu."

Dok. Nr. 84: Woermann (Vok. užs. r. m.-jos politinio departamento direktorius) ra-

šo išbaręs Škirpą už tai, kad ap'e slaptus pasikalbėjimu Vilniaus klausimu buvę įskaita Lietuvos ministeriam Prancūzijoje ir Anglijoje praneštom vyriausybėm. kad esą Lietuvos vyriausybė buvęs dromas didžiausias spaudimas. Vokiečiams esą visai nesvarbu, ar Lietuva gaus Vilnių ar ne. Į Škirpos klausimą, ar jau esą nustatyta Vokietijos - Sovietų Sąjungos demarkacijos linija Woermann atsakęs negalys atsakyti. Į tolimesnį Škirpos klausimą, ar esą nėra pavojaus vokiečių - rusų susidūrimo Woermann atsakęs. kad tai klausimas nevietoje (abwegig) ir tuo pasikalbėjimą nutraukęs.

Tarp Lietuvą liečiančių dokumentų yra Lietuvos-Vokietijos apsigynimo sutarties tekstas, kurio data — 1939 m. rugsėjo 20 d. Tai matyt sutarties projektas dar iš tų laikų, kai Lietuva Hitlerio-Stalino susitarime buvo priskirta Vokietijos "takos sferai". Tos "sutarties" pirmas paragrafas taip skamba: "Nepažeidžiant jos nepriklausomybės kaip valstybės, Lietuva pasiduoda Vokiečių protekcijai."

Bet hitlerinė Vokietija nebespėjo šios sutarties primesti Lietuvai, nes, kaip iš griežtai slapto spalio 7 d. instrukcijos Vokietijos ministeriam Estijoje, Latvijoje ir Suomijoje matyti (Dok. Nr. 213), naujam 1939 m. rugsėjo 28 d. slaptam susitarime Lietuva irgi pervesta Sov. Sąjungos "takos sferai".

Mat, jau rugsėjo 25 d. Stalinas buvo pareiškęs Vokietijos ambasadoriui Maskvoje, kad būtų klaidinga palikti bet kokią nepriklausomą Lenkiją ir kad teritorija į rytus nuo demarkacijos linijos su Varšuvos ir Liublino provincijomis būtų prijungtos prie Vokietijos už tą atiduodant Sov. Sąjungai Lietuvą. Stalino pasiūlymas, kaip iš susitarimo matyti, buvo priimtas (Dok. Nr. 131).

Tarp daugelio hitlerinės Vokietijos ir Sovietų Sąjungos santykius vaizduojančių dokumentų krinta į akis vienos ir kitos pusės pastangos agresijos žvėgvis pridenoti žmoniškumo skraiste ir kartų parodyti draugiškumą. Pavvzdžiui. rugs. 9 d. Molotovas sveikina Vokietijos ambasadorių Maskvoje

GEN. JONAS ČERNIUS, 1939 m. buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas.

ryšium su į Varšuvą įžengimu (Dok. Nr. 35). Rugsėjo 10 d. Vokietijos ambasadorius Maskvoje Schulenburg praneša, kad pasikalbėjime su Molotovu pastarasis skundžiasi, kad netikėtai greitas Lenkijos pakrikimas statas Rusiją į klėbią padėję, nes jos armija žygiui prieš Lenkiją nevisai paruošta, nors jis daręs viską kas galima tam raginti. Toliau Molotovas aiškina Schulenburgui, kad Sov. Sąjunga nenori masėms pasirodyti agresoriu, todėl skelbsianti einanti į Lenkiją apsaugoti ukrainiečių ir gudų, kuriems gresias vokiečių pavojus. Nors ir karti ši pilulė vokiečiams, bet Schulenburg ją priėmė. (Dok. Nr. 45).

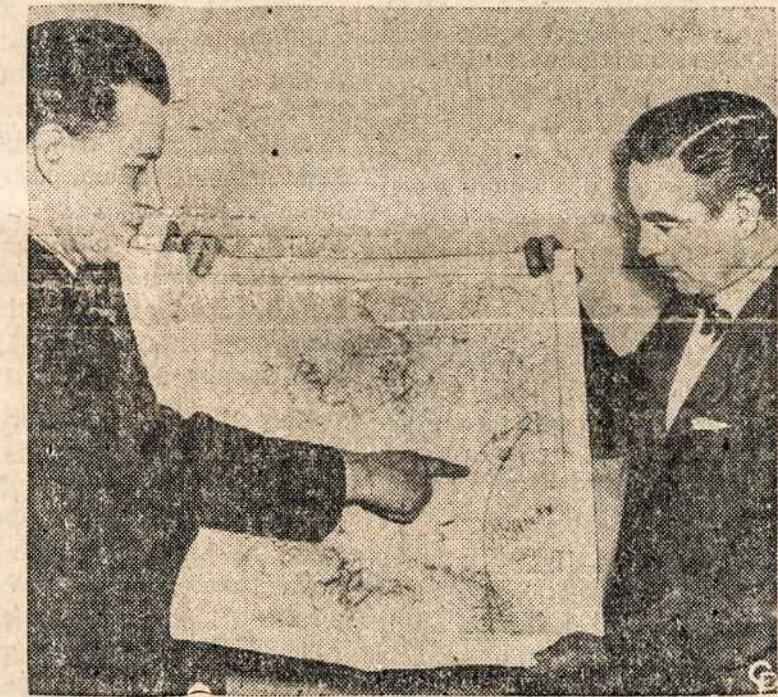
Iš visos eilės kitų dokumentų ryškiai matosi, kaip du plėšikai dalinasi grobiu, kiekvienas dėdamas pastangas išvengti plėšiko titulo. L. G. K.

Pavergtoji Lietuvoj

Mokymo metų skaičių numatoma sumažinti. Vietoj dabartinių pradžios mokyklos ir gimnazijos bendro skaičiaus 11 metų įvesti tik 10 metų.

Laikraščiai Lietuvoje labai reikalingi — jei perki ką, vnyiojamojo popierio neduoda, turi turėti savo; žmonės tad ima tuos laikraščius, kurių daugiau popierio.

Savo sklypeliuose kolchozininkai gausiai laiko ožkas, nes jas lengviau išlaikyti ir mažesni už jas mokesčiai bei duoklės. Ožkas žmonės vadina "rušiškom karvėm". panašiai kaip yra daniškos arba olandiškos karvės.

LIETUVOS PADALINIMO tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos žemėlapis, kuris buvo rodomas Kersteno komisijai tyrinėjant Lietuvos okupaciją; žemėlapyje yra Stalino ir Ribbentropo parašai.

pasilieka sielos gelmėse. Troškimai neprotingi; taip, Petrai. Mintys susiraizgusios ir atitūkusios nuod visokios tikrovės. Mes moterys, brangusis... Mūsųse kaikurie reiškiniai yra taip paslaptingi, kad vyrai nė iš tolo negali suvokti. Tave vieno maldauju — neklaušk daugiau mano ašarų priežasties. Jei aš tau pasakysčiau, tu tik gardžiai pasijuoktum. Pasišaipytum iš mano sielvarto...

— Matai, kaip žiba? Lyg vasaros nakties žvaigždžių vainikas. Tik gerai įsižiūrėk! Bet ne tavo ir niekad, niekad nebus tavo!

— Brangusis, — prisiglaudė ji arčiau Petro, — nubudusi jaučiau šėtonišką pagundą, įkaltą mano galvon. Tikrai velniška mintis, kurios nė valandėlei negalėjau nusikratyti... Tu tyli? Tu nuleidęs galvą mąstai, Petrai? Kaip?! Tu nesijuok iš mano kvailystės?

Petras visas krūptelėjo. Suspaudė durklo rankeną ir paklausė: — Kur matei tą apirankę? — Mūsų šventovėje, — pašnabždom ištarė Marija. — Mūsų šventovėj? Katedroj? — užklausė drebėdamas. — Kodėl apirankės negalėtų turėti kita Dievo Motinos statula? Kodėl ta brangenybė neįsegta į arkivyskupo mitra, į

karaliaus karūną, o pagaliau, jei ji būtų ir paties velnio rankose?... Ją atimčiau, išplėščiau... Niekas negalėtų manęs sulaukyti, jokia bausmė, kad ir gyvybę reikėtų atiduoti! Bet dabar... mūsų šventovėje... Juk aš Toledo gimiau! Šv. Marija, nejaugi aš taip turėsiu savo sielą prarasti?...

— Ne, ne! — maldavo Petras mergaitė drebėdama iš baimės ir ėmė dar gaudžiau verkti.

Petras pasilenkė į upę ir žiūrėjo, kaip po jų kojomis į akmenis daužėsi upės srovė.

Tik tas gali suprasti Toledo katedros grožį, kas įsivaizduoja milžinišką granito medžių giria, darnią šviesų ir šešėlių harmoniją, kuri žaidžia marga spalvais saulės spinduliais ir šviesių akmenų atskiras pasaulis. Neišsakomas karalių, didikų, menininkų, laudies varguolių amžinas tikėjimo išpažinimas. Gražioje šventovėje savo lidzus susisuko ir tyta, ir poezija, ir mistika, ir ta šventoji baimė, ginanti šventus lobius nuo visokios žmoogiškios slpnybės ir pasikėsinimo.

Katedra didinga paprastomis dienomis, o ką bekalbėti apie šventes, kai ji pasipuošia. Jos tabernakuliai žėri auksu ir deimantais, laiptai nukloti brangiais kilimais, pilioriai apvilkti uždangom, tūkstančiai sidabro lempom dega, o vargonai ir chorų balsai drebina šventovę ligi pat pamatų. Tada, rodos, pirmu gali paliesti tą neapsakomą džiaugsmą — Dievo didybę ir Jo šventą galybę.

Kaip tik tą dieną katedroje buvo laikomos paskutinės Dievo Motinos garbei pamaldos. Per šventę bažnycion buvo suplaukusios didžiulės tikičių minios. Po pamaldų pamazėl žmonės jau buvo išsikirstę, žibintai užgesyti visose koplyčiose, net ant didžiojo altoriaus ir durys uždarytos.

Tamsoje slinko vyriškis, baltesnis už tą marmuro paminklą, ant kurio jis valandėlę pasiremė, kad nepargriūtų. Slinkte prislinko prie geležinių grotų. Ten, mažos lemputės apšviestą, lygiame marmure pamatė savo veidą. Tai buvo Petras. Nė jis pas nežinojo, kas jį čia atvedė.

(Nukelta į 4 psl.)

DUOKIM, ŽINODAMI KAM DUODAM

Kai kurie amerikiečių laikraščiai skelbia, kad 1953 metais JAV gyventojų nuosirdumas pasiekė aukščiausią laipsnį. I vietines ir tarpvalstybines laboratorijas rinkliavas Amerikos gyventojai atsišaukė

supildami daugiau kaip bilijoną dolerių

religinė, mokslinė, medicinos ir savišalpos organizacijom. Bet pavartus ir peržvelgus informacines žinias, prieš akis stoja juoda šmėkla — didelė ir baisi, pakankama išgąsdinti iki puspačių garbinas ir kilnias organizacijas, šelpiančias tuos, kurie tikrai yra reikalingi pagalbos, arba dirbančias naudingą tautos ar visuomenės darbą. Daugiau kaip 100 milijonų dolerių, kuriuos žmonės taip dosniai suaukėjo, rado vietą blogų žmonių kišenėse. Pinigai ištraukti jie paleido į visuomenę tonus neperdidinęs spaudos, knygečių, beverčių pieštukų, plunksnakočių, žiedų, apirankių, įvairių medalių ir kitų niekniekių, kuriuos visuomenė, nors ir žinodama jų menką vertę, išpirko,

sumokėdama fantastines sumas pinigų.

Be to, didžioji dalis rinkliavų ir organizacijų yra neregistruotos ar net visai jų nėra.

Kitos, naudingos ir tikrai labai svarbų ir pavyzdinę darbą dirbančios organizacijos, negauna nė 10 procentų surinkto kapitalo tik dėlto, kad yra neįgaliai reklamuojamos. Laikraščiai duoda ir įdomius faktus.

● "Gold Star Wives Service Foundation" — viena karo našlių moterų organizacija — išsiuntinėjo sveikinimo atvirutes ir įvairiausius medalius su įrašyta maldele. Surinko \$2,500,000 dolerių, propagandai išleido 2,100,000 dolerių (83%). Organizacija gavo tik 400,000 gryno pelno.

● Kalifornijoje grupė gudruolių pasivadino šv. Jono Ka-

Juozas A. Staričenka

pistraniečio misija ir ėmė platinėti to šventojo medalius. Bažnyčios ir valdžios įstaigos Los Angeles mieste rado, kad tie žmonės neturi nieko bendro su jokia religine misija.

● Amerikos karo invalidų organizacija platino automobilių registracijų numerius, plunksnakočius ir darė įvairius kontestus. Surinko 21.480.000 dolerių per tris praėjusius metus. Sumokėjus išlaidas, liko tik 4.000.000 dolerių veteranams šelpti. Pašalpai išleisti tik 9 centai iš kiekvieno dolerio.

● Plačiai žinoma ir naudinga "CARE" siuntinių organizacija į pagelbos šaukiančius kraštus teišleido tik 601.056 dolerių, o uždirbo 7.683.368. Tik 7.6% dalis buvo panaudota geriem darbom, o kita pajamų dalis išleista kažkur kitur...

● "Tautinė vėžio ligos ligoninė Amerikoje", kurios visai nebuvo nei nėra, surinko 640.000 dolerių skelbdamosi, kad esanti Amerikoje vienintelė or-

ganizacija, rimtai susirūpinusi pradėti statyti didžiulę ligoninę Detroito. Su kiekvienu laišku, kuris buvo saldžiai surašytas, guduoliai prašė vieno dolerio iš visuomenės, sakydami, kad ta ligoninė nepriklauso Detroitui nei Michiganui, yra visų Amerikos žmonių. Kai valdžios įstaigos įsikūso ir "biznį" sustabdė, 69% jau buvo suėję ir nežinomų "geradarių" kišenės.

● "Tautinis vaikų dienos fondas Kalifornijoje" surinko virš 3.978.000 dolerių nuo 1948 metų. Iš jų nei vienas doleris nebuvo panaudotas vargšams šelpti. Dar įdomiau, kad buvo skelbiamas Bing Crosby raginimas: "Štai garbingas ir geras darbas padėti našlaičiam ir vargšam, kurie negali džiaugtis tuo, ką jūs turite". Paašikėjo, kad p. Bing Crosby nebuvo tokio rašto nė rašęs ir pakartoti-

LAIŠKAS IŠ URUGVAJAUS

Brangūs Darbininkai skaitytojai,

Noriu pasidalinti su Jumis linksma naujiena, pranešdama, kad nuvykęs į Urugvajų, Pietų Ameriką, ir išlipęs Montevideo mieste, kur yra labai varginga lietuvių kolonija su 10.000 mūsų tautiečių, pamaniau pats, dar lyg netikėdamas savo akimis, jau su stogu iškilusią lietuvių bažnyčią.

Tikrai malonu tai buvo matyti, nes prieš tris metus, kai mes apsigyvenome Urugvajuje, nė pasvajoti neteko, kad kada nors įstengsime susilaukti savos šventovės, nes jos buvo laukta per 27 metus. Bet, lyg stebuklu, tie trys metai visai permėnė lietuvių kolonijos veidą: Jau bažnyčios rūsyje vyksta pamaldos, o virš rūsių bažnyčia vis stiebiasi aukštyn ir aukštyn, tarsi savo smailu bokštu norėdama pasiekti dangų.

Ir kokia laimė, kad jau artinasi visų laukiamoji diena, nes

nai išpėjęs nevertoti jo pavardės.

Daugumas kitų nelegalių "organizacijų" drįsta net pavartoti senatorių vardus, karo vadų ir net prezidento Eisenhowerio. Daugumas žymių valdžios ar visuomenės asmenų

parduoda savo vardą šiam nelabam darbiui,

visai užsimiršdami, kad iš jo paties, bei jo šeimos, kaimynų ir draugų, bus vėliau apgaulingai pavogta ne vienas doleris.

★

Visu tuo susirūpinta ir atkreiptas didelis dėmesys bažnytinųjų ir valdinių įstaigų. Detektyvai ir policininkai, persirengę teisėjais, daktarais, įvairių konfesijų dvasininkais, stengiasi surinkti kuo daugiau įrodomos medžiagos šiam nusikaltimui iškelti jį į viršų. Bet tai sunkus darbas. Sunku yra išrinkti piktžolės iš kviečių lauko, neišlaužus ir gerų kviečių.

Vietinė ir federalinė Amerikos valdžia rimtai svarsto

šiais Marijos metais bus pašventinta lietuviams Marijos Širdies bažnyčia ir aprūpinta visomis parapijos teismis, kad tėvai jėzuitai lietuvių galės jį krikštinti vaikus, jungti moterystes, klausyti išpažinčių, skelbti Dievo žodį, laikyti šv. Mišias ir dalinti šv. Komuniją. O toji diena jau numatyta ir paskirta Marijos mėnesio paskutinis spalio sekmadienis, kuris yra kartu ir Kristaus Karaliaus šventė.

Jo Ekscelencija vietinis arkivyskupas Antanas Barbieri pats šventins bažnyčią, dalyvaus iškilmingose Mišiose ir sakys pamokslą. Paskutinė prieš bažnyčios įnauguravimą savaitė bus pašvęsta misijoms, kad žmonės tinkamai pasiruoštų iškilmingoms, kad ir gyvos žmonių širdys pasidarytų švarios, į kurias nužengs Kristus Karalius naujoji Marijos Širdies bažnyčioje ir apsigyvenose jose, kaip kadaise Marijoje.

Kaip tik pasibaigs išoriniai darbai, pulsime greitomis prirengti bažnyčios vidų. Nors trūksta lėšų, bet arkivyskupas sako: nežūrėkite, nors ir staliuką pastatę, bet jau turėsime pirmas pamaldas Kristaus Karaliaus šventėje. O po to galėsime pamažu tęsti tolimesnius vidaus įrengimo darbus, kurie dar pareikalau beveik tiek pat lėšų, kaip pats pastatymas. Altoriai, stacijos, varpai, vargonai, visas bažnyčios išpuošimas dar pareikalau tūkstančių.

Padėdami mums maldomis, dar vienas kitas malonėkite atsiųsti nors mažą atkėlę, prisidėdami prie bažnyčios vidaus įrengimo, nes vietiniai žmonės dedasi iš paskutiniųjų, bet, galima sakyti, tai lašas jūroje, nes ir čia labai viskas pabrango.

Siunčiant auką, galima siųsti mano vardu į Chicago: 5541 So. Paulina St., Chicago 36, Ill., arba man tiesiog, parašant dėdami prie bažnyčios vidaus įrengimo, Rev. Jonas Bružikas, S. J., Caigua 3711, Montevideo, URUGUAY, S. A.

Dėkingas Kristuje,
Rev. Jonas Bružikas, S. J.

uždrausti betkokį rinkimą be specialaus leidimo.

Ir gavus tokį leidimą, būsią pareikalauta oficialios rondo apyskaitos, prieš ir po rinkavos. Visos rinkliavos turėsiančios savo įgaliotimus ir būsiančios aprūpintos tam tikrais valdžios leidimais, taip kaip ir organizacijų įgaliojimais. Nebus galima samdyti pašalinių rinkikų, nieko bendro neturinčių su labdaros organizacija. Reikalinga bus ir visuomenės didesnė parama. Jau dabar siūlomos tokios priemonės:

● 1. Žinok savo rinkiką; ne duok nei organizacijai, nei institutui, nei statybai, jei nesi tikras.

● 2. Nebūk tikras ir sujaudintas, išgirdęs garsius vardus; geros ir nieko nebijančios organizacijos retai kada puošiasi dideliais vardais.

● 3. Būk atsargus su P. O. Box adresu; paštas neturi registracijos asmenų, kurie laiko pašto dėžutės raktą.

● 4. Pasiklausk savo bažnytinį atstovą, daktarą, ligoninę arba miesto valdžią, kas tas rinkikas ir ką jis atstovauja.

● 5. Nepirk ir neprižadėk pasirašydami pirkti tokių daiktų, kurių pilna visur; jei atgalinio adreso nėra, mesk laišką į šiukšlių dėžutę ir užmiršk.

● 6. Nepasitikėk telefonu atliekamomis rinkliavomis ir niekad nežadėk tam, kurio nematai; padėk telefoną ragelį ir nesijausk ką nors nuskriaudęs, kol pats dar nesi nuskriaustas.

● 7. Prisimink ir tai: kas graudžiai verčia išmaldos prašymais, dažniausia juokiasi ją gavęs.

CLIFFORD CASE, buvęs New Jersey kongresmanas, kandidatuoja šiomet į senatą ir yra prezidento remiamas.

DĖL ANDREE ŽUVIMO

Darbininke (š. mėn. 6 d. nr.) buvo aprašyta, kaip prieš 57 metus tragiškai žuvo Arktikos tyrinėtojas švedas Sal. A. Andree ir du jo draugai. Deja, tame įdomiai parašytame straipsnyje įsibrovė klaidų ir netikslumų, kuriuos čia ir noriu atitaisyti.

Ten p. A. K. rašo: "Liepos 11 d. iš danų valdomo Špicbergen salos pakilo tuometinis lėktuvas ballonas, pasivadinęs "Adler" (erelio) vardu ir, stipriam pietų vėjui pūčiant, nuskrido į šiaurę."

Pirmiausia, Špicbergenas valdomas ne danų, o norvegų; jis ne sala, o ištisas salyvas, kurio viena sala vadinama

Danos vardu. Nuo tos salos ir pakilo Andree's ballonas. Toliau, ballonas nepasivadino (jis negyvas daiktas) Adler, bet buvo pavadintas prieš pat jam pakylant Ornen (švediskai reiškia aras) vardu. Pagaliau, jis nebuvo "lėktuvas ballonas", o tik ballonas, nes lėktuvo balliono dar lig šiol niekas neišrado ir nėra reikalo tokio hemofrodito išgalvoti. Laikas būtų krumas jau žinoti dvi skirtingas skraidymo priemonių rūšis: orlaivius (lengvesnius už orą) ballonus bei cepelinus arba diržablius ir lėktuvus (sunknesnius už orą). Be to, ir pats Špicbergenas jau nuo 1925 oficialiai vadinamas Svalbard, nors iš papratimo dažnai vadinamas ir senuoju vardu.

Toliau straipsnyje nupasakojama, kodėl Andree su savo draugais žuvo ir pareiškama, kad pagal naujausius "mokslininkų medikų" atradimus jie bus mirę nuo trichinos, kuria apsikrėtę valgydami žalią mėšlieną. Tai labai galimas dalykas. Tačiau ir čia neapsėita be klaidos: trichinos sukėlėju laikoma bakterija. Ir dar blogiau: šis teigimas priskiriamas danų mokslininkui Dr. H. Roth, kuris, ant straipsnio autoriaus, 1949 m. įrodė, "kad ir šiaurėje yra bakterijų, kad apie 300 (korektūros klaida, turėtų būti 30) procentų visų šiaurės baltųjų meškų turi trichiną".

Laimė, kad to straipsnio nepaskaitė ans danas mokslininkas, nes jis tikriausiai būtų neįdovanojęs už trichinos laikymą bakterija. Be to, dar iš pirmųjų gimnazijos klasių žinome šios ligos sukėlėją esant ne bakterijai, bet tūkstančių kartų didesnį gyvį — kirmėlę, vardu Trichinella spiralis...

Būkite apdairūs! Pradami laikraštini laisvai atpasakotus kitų paskelbtus dalykus.

A. Bendorius.

AUKSINĖ APIRANKĖ

Atkelta iš 3 psl.

Štai dabar jis čia stovi. Stovi prieš šventvagystę. Jo keliai dreba. Katedra tuščia, skęsta kažkokio pilko tylo. Kartas nuo karto jo ausį pasiekia neaiškūs garsai, lyg medžio gurgždėjimas, lyg vaitojimas, lyg praieinančių būtybių drabužių šnabždesys, lyg nematomų žmonių vaikštinėjimas.

Petras prakaituodamas stūmėsi pirmyn. Prisiartinio prie grotų ir pradėjo lipti pirmaisiais laiptais į didžiąją koplyčią. Prie koplyčios buvo palaidoti karaliai. Jų antkapių akmeninės statulos, su rankose sugniaužtais kardais, rodėsi, dieną ir naktį saugojo šventovę.

Jis pats save ragino, bet ir sukaukęs visas jėgas, negalėjo nė žingsnio iš vietos pajudėti. Kojos buvo tartum prie grindų prikaltos. Plaukai stėjo piestu, nes aplink nieko kito nematė, kaip tik tuos mirusiųjų paminklus. Jam rodėsi, kad šalta

ranka jį sugriebė ir laiko su tokia jėga, iš kurios nebegali ištrūkti. Pradėjo siūbuoti žibintai, judėti statulos, kolonos, altoriai ir, pagaliau, visa didžiulė katedra ėmė sukstis.

— Pirmyn! — dar riktelėjo Petras.

Šį kartą jau jis galėjo pasiekti altorių. Jam pavyko užlipti ligi Mergelės statulos pakopos. Kai visos jį bauginusios būtybės buvo bailsios ir šlykščios, iš smėklos, dangiškoji Karalienė atrodė rami, graži ir net švelniai šypsojosi. Jos veido švelnumas dar padidino baimę, kokios jis lig šiol nebuvo jautęs. Negalėdamas pakelti Mergelės žvilgsnio, Petras užsimerkė ir staigiu mostu nutraukė auksinę apirankę...

★

Tą apirankę Marijos statulai buvo padovanojęs švento gyvenimo arkivyskupas, jau seniai miręs. Dabar toji brangenybė buvo Petro rankose. Jo pirštai ją gniaužė taip kietai, kad na-

gai sulindo į delnus ir iš jų varvėjo juodo kraujo lašai.

Nebuvo kas veikti — reikėjo bėgti iš šios vietos. O kad galėtų bėgti, reikėjo atsimerkti, bet bijojo, nes žinojo, kad kapų karaliai, nišų demonai ir kapitelių slibinai, net palubės šventieji bus nušokę ir jį apstoję ratu. Jis jau girdėjo ir jų žingsnius, kaip iš visų šventovės kampe bėgo į jį.

Atsimerkė ir riktelėjo. Katedros statulos, vilkinčios keistais baltais drabužiais, stovėjo išsiriklavusios aplink jį ir aštriai žiūrėjo tuščiomis akimis. Ratas šventųjų ir velnių, angelų ir karių, kankinių ir mergelių buvo sustojęs. Gyvi karaliai rymojo ant savo antkapių; pabudę iš mirties patalo vyskupai, suklupę meldėsi iš storių knygų. Palubiais ir grindimis šliaužiojo ornamentinės gyvatės — jos buvo gyvos ir taikėsi įgelti.

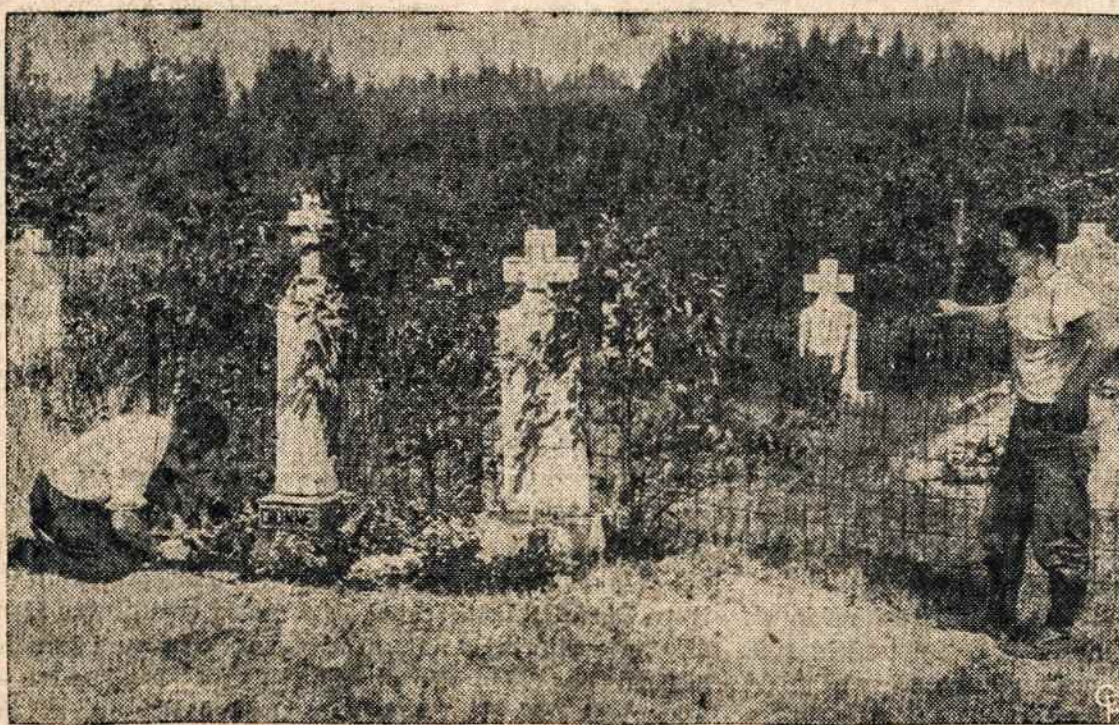
Petras pajuto smilkintuose smarkius dūžius, kraujo srovės užliejo smegenis. Akyse pasidarė tamsu. Jis sukrito čia pat ant Dievo Motinos altoriaus papėdės. Jis pralaimėjo.

★

Rytą metą atėję katedros tarnai rado Petrą sukniubusį, išvargusį, vos gyvą. Jo veidas buvo nykiausis baltas.

— Jos, Jos! — jis rėkė rodydamas auksinę apirankę. Petras buvo pamišęs.

Vertė T. S.

EMILIE DIONNE, pirmoji iš Kanados mergaičių penketuko palaidota šiose kapinėse (Corbeil, Ont.).

JAU GALIMA ĮSIGYTI A. RINKŪNO VADOVELĮ

KREGŽDUTĖ

II DALIS

Skaitymai, aplinkos ir tėvynės pažinimas pagal naująją JAV ir Kanados liuanistinių mokyklų programą

Viršelis ir iliustracijos dail. T. Valiaus.

Bostono lietuvių mokytojų leidinys

184 p. — kaina \$2.75

Gaunama "Darbininko" administracijoje.

MELSKIS SU BAŽNYČIA

Visų sekmadienių ir didesniųjų švenčių mišių maldas lietuviškai ir kitų daug maldų bei giesmių rasi maldaknygėje

Būk mums malonus

Parėngė

PREL. F. BARTKUS

413 psl. Kaina \$2.00

Užsakymus siųsti

DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N.Y.

Skaitykite ir platinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį"!

IŽADAI IR SIDABRINIAI VAINIKAI

Chicagoje šv. Kazimiero seserų vienuolyne rugpiūčio 15

Tą dieną vienuolyne kelerio-pa šventė.

Dešimt seselių užsivilkė vie-nuolinius abitus.

Štai jų pavardės ir kilimo vieta, kad pamatytum, iš kurios Amerikos dalies jos atvyko į vienuolinį gyvenimą:

Dolores Varpučinskaitė, Chi-cago, Ill.; Virginija Ežerskaitė, Chicago; Nijolė Želvytė, Chi-cago; Sofija Aušraitė, Chicago; Ona Marija Giedraitytė, Mt. Carmel, Pa.; Valerija Wendt, Sioux City, Iowa; Marija Ona Dickshot, Waukegan, Ill.; Mar-lina Petruškaitė, Waukegan, Ill.; Janet Cook, Baltimore, Md.; Valerija Fox, Chicago. Daugumas pavardžių skamba gražiai lietuviškai.

Tą pat dieną

kita dešimt jau sudėjo pirmuosius įžadus:

Sesuo M. Mario, Lincoln, New Mexico; sesuo Juozapa-Maria, Scranton, Pa.; sesuo M. Michele, Marquette Park; se-suo M. Helene, New Philadel-phia, Pa.; Sesuo M. Rožemari-ja, Chicago; sesuo M. Tomasi-ta, Chicago; sesuo M. Charlene, New Philadelphia; sesuo M. Martin, Chicago; sesuo M. Viola, Mahanoy Plains, Pa.; sesuo M. Glorija, Chicago. Daugumas vardų skamba nelietuviškai.

Trečia grupė — tik septy-nios, kurios

sudėjo amžinuosius įžadus:

Sesuo M. Ronald, Chicago; sesuo M. Julita, Baltimore; sesuo M. Terencija, Shenan-doah; sesuo M. Karola, sesuo M. Povila, Chicago; sesuo M. Konstancija, Chicago; sesuo M. Teresėlė, Brooklyn. Pažy-mėtinai visi vardai lietuviškai skamba.

Pagaliau ketvirta ir tur būt garbingiausia grupė, nes vaini-kuota jau ne pažadais, bet dar-bais — tai seselės, kurios mini savo

įžadų ir vienuolinės veiklos 25 metų sukaktį.

Jų, kurios priima sidabro ro-žių vainiką, visa 15: Seselė M. Dovyda, kuri mokytoja Chi-cagoj, Nashua, Mt. Carmel, Scranton, Newton, Pa., o šiuo metu Chicagoje anglų kalbos mokytoja; seselė M. Alicija, ir-gi mokytoja — Chicago, Cicero, Waukegan, Philadelphia, šiuo metu vėl Chicagoje mate-matikos mokytoja; seselė M. Samuelė — buvo mažųjų mo-kytoja Chicago, Cicero, Phila-delphia, Omaha, Guadalupe Clovis, Nebr.; dabar mokytoja ir vargonininkė Minersville, Pa.; seselė M. Virginija —bu-vo mokytoja Chicagoje, Cicero, dabar ligoninės vedėja Osmond, Nebr.; seselė M. Emma — mo-kytoja Chicago, Cicero, Gary, Ind., Rockford, Philadelphia, Scranton, Emerson, Nebr., Worcester, šiuo metu Chicago-je kongregacijos sekretorė; se-selė M. Kornelija — taip pat mokytoja Chicago, Gary Ind., Philadelphia, Clovis, N. Mex., šiuo metu Chicagoje anglų kal-bos mokytoja; seselė M. Jokū-ba — jos darbas kaip tik išsis-

kiria — visoje seselių namų ei-lėje jai teko šeimininkės parei-gos — Chicagoje, Waukegan, dabar vėl Chicagoje; seselė M. Paulina — muzikos mokytoja daugely parapijų: Chicago, Gary, Ind., Baltimore, Phila-delphia, Shenandoah, Miners-ville, New Philadelphia, Sioux City, Roswell, N. Mex., šiuo metu Cicero; seselė M. Klemen-sa — mokytoja Chicago, Rock-ford, Worcester, Minersville, Emerson, Nebr., Roswell, N. Mex., Indiana Harbor, dabar Gary, Ind.; seselė M. Tarsila—mokytoja Chicago, New Phila-delphia, Waukegan, šiuo metu Providence; seselė M. Konrada —nuėjusi tą patį mokytojos ke-lią: Chicago, Cicero, Provi-dence, Nashua, Waukegan, Philadelphia, o šiuo metu She-boygan, Wis.; seselė M. Amela — mokytoja Chicago, Scrant-on, paskui knygų vedėja Lore-to ligoninėje ir dabar švento Kryžiaus ligoninėje Chicagoj; seselė M. Francina — jos spe-cialus pasiruošimas vaikų dar-želiui, ir tą darbą dirbo Chi-cagoj, Shenandoah, dabar vėl Chicagoj; seselė M. Luisa — nelgai mokytoja Chicagoj, perėjo paskui į slaugės darbus Chicagoje, dabar Neligh, Nebr.; seselė M. Barbora — mokytoja Chicago, Waukegan, Scranton, New Philadelphia, Roswell, Chicago, šiuo metu Cicero.

Taigi tos lietuviškai skam-bančias vardais seselės tarnavo daugiausia jaunimą moky-damos ar sergančiuosius glo-bodamos. Už jų nuopelnus lie-

tuviam ačiū, o ateinančiai jų veiklai geriausios sėkmės.

Vysk. V. Brizgys seselių vei-kimo apžvalgoje pastebi, kad seniau tiek į kazimieriečių, tiek į kitas lietuvių vienuolijas atvykdavo didesnį kandidačių būriai.

Jų buvo tiek, kad lietuvis venuolės galėjo aptarnauti be-veik visų lietuvių parapijų mokyklas. Šiandien tų kandi-dačių mažiau.

Kokios priežastys? Vysk. V. Brizgys mano, kad Amerikos gyvenimo ištaigoje žmonės šiuo tarpu prarado sugebėjimą da-lykus teisingai vertinti. Po ke-lerių metų lietuviai vėl atgaus orientaciją, jei bedvasė mokyk-la, spauda, kinas jų nenuves per toli. Pastebi, kad tėvai ir net katalikiška mokykla nepa-deda jaunimui teisingai gyven-i-me susiorientuoti.

Antra, kai lietuviškos parapi-jos kūrėsi, patys lietuviai kuni-gai kūrė lietuvių vienuolijas ir ragino mergaites į jas stoti. Dabar šiam reikalui tokių uo-lių kunigų lietuvių tarpe nėra nei Amerikoje nei Kanadoje.

Dar trečia priežastis, kad sumažėjo pašaukimas į mergai-čių vienuolynus, tai dalies lie-tuvių tautinės sąmonės prige-šimas, kuris čia reiškiasi tuo, kad jaunimas nuėina pas sve-timucius, nors ten atsidūrę jaučiasi blogiau nei tarp savu-jų.

KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS

Kunigų Vienybės seimas į-vyks rugpiūčio 25 dieną Phi-ladelphijoje. Seimas prasidės 9 val. rytą šventomis Mišiomis, kurias atnašaus prel. I. Valančiūnas šv. Jurgio para-pijos bažnyčioje, 3580 Salmon St., telef. Regent 9-3102.

Seimo posėdžių pradžia 10 val. 30 min., Barclay viešbu-tyje, 18th and Locust St. Sei-me pagrindinę paskaitą skaitys kun. dr. A. Deksnys, E. St. Louis, lietuvių parapijos klebonas, tema "Parapija ir ka-talikiškos organizacijos."

I suvažiavimo dienotvarkę yra įtraukti šie labai svarbūs pranešimai: Centro Valdybos, Kunigų Vienybės provincijų, centrinių organizacijų dvasios vadų, Marijos metų, Amerikos lietuvių katalikų istorijos.

Seimo dalyviams, kurie iš toliau atvyks, yra rezervuoti 30 kambarių Barclay viešbu-tyje, kuriame seimas įvyks.

Seimo šeimnininkais yra Kunigų Vienybės Philadelphijos provincija, kurios pirmininku yra kun. dr. V. Martusevičius, šv. Jurgio parapijos klebonas.

Seimas bus labai svarbus, tad kviečiame visus lietuvius kunigus jame gausiai dalyvau-ti.

Kunigų Vienybės Centro Valdyba

Seimo posėdžių pradžia 10 val. 30 min., Barclay viešbu-tyje, 18th and Locust St. Sei-me pagrindinę paskaitą skaitys kun. dr. A. Deksnys, E. St. Louis, lietuvių parapijos klebonas, tema "Parapija ir ka-talikiškos organizacijos."

Seimo dalyviams, kurie iš toliau atvyks, yra rezervuoti 30 kambarių Barclay viešbu-tyje, kuriame seimas įvyks.

Seimo šeimnininkais yra Kunigų Vienybės Philadelphijos provincija, kurios pirmininku yra kun. dr. V. Martusevičius, šv. Jurgio parapijos klebonas.

Seimas bus labai svarbus, tad kviečiame visus lietuvius kunigus jame gausiai dalyvau-ti.

Kunigų Vienybės Centro Valdyba

Seimo posėdžių pradžia 10 val. 30 min., Barclay viešbu-tyje, 18th and Locust St. Sei-me pagrindinę paskaitą skaitys kun. dr. A. Deksnys, E. St. Louis, lietuvių parapijos klebonas, tema "Parapija ir ka-talikiškos organizacijos."

Seimo dalyviams, kurie iš toliau atvyks, yra rezervuoti 30 kambarių Barclay viešbu-tyje, kuriame seimas įvyks.

Seimo šeimnininkais yra Kunigų Vienybės Philadelphijos provincija, kurios pirmininku yra kun. dr. V. Martusevičius, šv. Jurgio parapijos klebonas.

Seimas bus labai svarbus, tad kviečiame visus lietuvius kunigus jame gausiai dalyvau-ti.

Kunigų Vienybės Centro Valdyba

Šv. KAZIMIERO SESERŲ VIENUOLYNAS Pažaislyje prie Kauno; dabar bolševikų nusavintas.

BERNIUKŲ VASAROS STOVYKLA JAU IŠSISKIRSTĖ

Pranciškonų vienuolyno va-sarvietė ir erdvės sodai ir šie-met priglaudė vasaros stovyk-lai nemažą berniukų būrį. Su-važiavo jų iš įvairių apylinkių, o daugiausia iš karščiausio miesto — iš New Yorko. Stovyklos pradžioje, liepos 3 d., buvo 99 berniukai, vėliau stovykloje 82. Stovykla baigta lie-pos 31 d.

Stovykloje nuo seno yra nu-sistojusi tvarka. Kas dieną jie lankė koplyčią, mokėsi, spor-tavo, maudėsi jūroje. O sąlygos stovyklauti berniukams čia itin palankios: parkas su medžių pavėšiais, žaidimo aikštėm, di-delis ir platus pajūris.

Stovyklai vadovavo: Tėv. Klemensas Zalalis, OFM, paro-dės didelį rūpestingumą ir nuo-širdumą; jam talkininkavo Tėv. Rafaelis Šakalys, OFM, Tėv. Paskalis Sabas, OFM. Sportui vadovavo Kazimieras Brazauskas iš Brooklyn.

Stovykloje mokė daugiausia lietuvių kalbos, mandagumo ir dainų. Čia į talką atėjo ir A. Vaičiulaitis, paskaitęs keletą paskaitų.

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

Konkursai Nemaža dėmesio buvo skirta įvairiems konkursams. Jų buvo net dešimt. Buvo skiriamos ir premijos: I ir II piniginės, (net po 15 dol.); trečioji —

KENNEBUNK PORT, ME.

"Eglutės" ar "Ateities" metinė prenumerata. Konkursų juri komisijas sudarė patys stovyk-los vadovai, jiems talkininkavo ir atostogautojai: K. Grigaity-tė, N. Mazalaitė, dr. A. Kučas, A. Vaičiulaitis, ir net pats pro-vinciolas Tėv. J. Gailiūsis.

Už rašinėį "Lietuvio moks-leivio uždaviniai tremtyje" pir-

Kolumbijoje vieni lietuviai skursta, kiti ir ten lobsta

Zemės ūkio Akademijos di-rektoriui kun. N. Saldukas, sa-lezietis, liepos 17 su savo auk-lėtinių būriu lankėsi Bugoje. Kun. N. Salduko atvykimo pro-ga agronomas Balsevičius susaukė Bugos apylinkėje gy-venančius lietuvius, kuriems kun. N. Saldukas liepos 18 at-laikė šv. Mišias ir pasakė pa-mokslą. Išsibarsčiusiems tautie-čiams svetimaudžių tarpe kiek-vienas lietuviškas žodis yra brangus, o lietuvišką pamokslą išgirsti yra tikra šventė. Po pamaldų lietuvių būrelis, kurį sudarė Balsevičius, Lukauskų, Trakimų šeimos, A. Jurkšaitis, K. Jasėnas, Kaminkas ir K. Ša-dauskas, maloniai praleido prie vaišių laiką.

Kai kurie iš minėtų lietuvių yra gerai medžiagiškai įsitaisę. Agronomas Balsevičius su Jurkšaičiu turi pamidorų plan-taciją, kurioje nuolat dirba 70 darbininkų. Yra taip pat su-daryta bendrovė, kurios did-žiausiu dalininku yra agrono-mas Balsevičius. Bendrovė va-dinasi Stag, augina kukuruzus ir pupas. Dirba moderniomis mašinomis. Pas Balsevičius šiuo laiku vieši pono Balsevičiaus mctina iš JAV Cleveland. Bal-svečių šeima ruošiasi ir į Eu-ropą pasivažinėti.

Gerai medžiagiškai stovi ir seniai į Kolumbiją atvykęs K. Jasėnas, kuris turi įmonę, biz-nį, ūkį ir namus. Kiti lietuviai nėra jau taip gerai įsikūrę, yra ir sunkėliau besiverčiančių.

Pobūvio metu kun. N. Saldu-kas painformavo toliau nuo ko-lonijų gyvenančius lietuvius a-pie kolonijų veiklą ir sumany-mus.

Panašūs pobūviai kaimuose gyvenantiems lietuviams yra ne dažni ir palieka gilesnį į-spūdį.

Panašūs pobūviai kaimuose gyvenantiems lietuviams yra ne dažni ir palieka gilesnį į-spūdį.

Panašūs pobūviai kaimuose gyvenantiems lietuviams yra ne dažni ir palieka gilesnį į-spūdį.

Panašūs pobūviai kaimuose gyvenantiems lietuviams yra ne dažni ir palieka gilesnį į-spūdį.

Panašūs pobūviai kaimuose gyvenantiems lietuviams yra ne dažni ir palieka gilesnį į-spūdį.

Panašūs pobūviai kaimuose gyvenantiems lietuviams yra ne dažni ir palieka gilesnį į-spūdį.

Panašūs pobūviai kaimuose gyvenantiems lietuviams yra ne dažni ir palieka gilesnį į-spūdį.

Panašūs pobūviai kaimuose gyvenantiems lietuviams yra ne dažni ir palieka gilesnį į-spūdį.

Panašūs pobūviai kaimuose gyvenantiems lietuviams yra ne dažni ir palieka gilesnį į-spūdį.

IŠ VISUR

• Šv. Pijaus X paveikslėliai, su specialiu įrašu prisiminti penktajam ateitininkų kong-resui, kuris įvyksta Chicagoje rugsėjo 4 ir 5, užsakyti Ro-moje ir kongreso dalyviams bus nemokamai išdalyti.

• Prel. Pr. Juras, Nukry-žiuotojo Jėzaus seserų rėmėjų pirmininkas, rūpinasi, kad šie-met rugsėjo 6 (Labor Day) suvažiutuų kiek galima dau-giau lietuvių į Brocktoną, kur kasmet seserim parenti įvyksta rudens šventė - piknikas.

• J. B. Tauterys iš Los An-geles kelia mintį, kad visos A-merik lietuviai pasistatydintų bendrus Tautos Namus lietuviš-kojo stiliaus savo suvažiavi-mam ir lietuvių kultūros repre-zentacijai. Sklypui pirkti jau y-ra mecenatas.

• Vyčių seime, kuris šau-kiamas Pittsburghe rugpiūčio 26-29, ateitininkus atstovaus ir pasakys kalbą S. Sužiedėlis, Ateitininkų Federacijos vadas.

• Lawrence šv. Pranciškaus parapijos susirinkime, įvyku-siam rugpiūčio 8 d., buvo nutarta šiemet parapijos pikni-ko nedaryti; jo vietoje spalų mėn. bus surengta įspūdinga vakarienė arba piknikas po stogu.

• H. Sterbys, gyvenęs Del-menhorst, Vokietijoje, pasireiškia kaip gabus boksininkas. Ke-letą kartų dalyvavo rungtynėse ir Olandijoje.

• A. Požėla eina vyresniojo miškininko pareigas Horstedte, Vokietijoje ir įgyvai dalyvauja lietuviškoje veikloje. Lietuvos Rezistencijos Buvusių

Politinių Kalinių Sąjungos narių žiniai

L.R.B.P. Kalinių Sąjungos Centro Valdyba praneša vi-siems lietuviams, buvusiems po-litiniams kaliniams, kad šį rudenį bus renkama nauja Centro Valdyba. Rinkimai vyks korespondencijos keliu. Rinki-muose dalyvauja visame laisva-jame pasaulyje gyvenę sąjun-gos nariai, kalėje bolševikų ar nacių kalėjimuose bei koncentracijos stovyklose. Tuo reikalu visiems sąjungos nariams iš-siuntinėsim laiškaus rinkimų tvarką ir balsavimo korteles. Šiuo sykiu prašome visų bu-vusių politinių kalinių pranešti savo adresą ir nuomonę, ku-riame JAV mieste turėtų būti Centro Valdyba. Prašome atsii-liepti iki š.m. rugsėjo mėn. 15 d. Šiuo adresu: Rev. Vytautas Pikturna, 213 So. 4th St., Brooklyn 11, N. Y.

L.R.B.P.K. Sąjungos Centro Valdyba

Pasinaudok ramioms ir sveikoms atostogoms

BUTAUSKŲ ŪKYJE

Tik 3 valandos kelio nuo New Yorko miesto. Maloni namų atmosfera, jaukūs kambariai, skanus valgis su šviežiu pienu ir daržovėmis. Naujas maudymosi basei-nas (swimming pool). Tarp įvairių pramogų turėsite Bad-mintoną, pasagą, televiziją ir kitus.

Sekmdieniais parūpinsim nuvežimą į bažnyčią. Sa-vaite prasideda nuo šeštadienio iki šeštadienio popiet.

Kaina vienam asmeniui \$30.00 savaitei.

Užsirezervuoti vietą iš anksto. Sezonas tęsiasi nuo liepos 2 iki rugsėjo 6. Daugiau informacijų gausite tele-fonuodami:

TORRINGTON 9655

Arba rašydami:

BUTAN'S

R.F.D. 1, Mt. Road

Torrington, Conn.

KAS YRA DIEVAS?

KAS YRA ŽMOGUS?

KOKIE TURI BŪTI ŽMOGAUS SANTYKIAI SU DIEVU?

šiuos klausimus rasi išsamiai svarstomus ir giliai sprendžiamus dviejų Vilkaviškio seminarijos profesorių: prel. Dr. F. Bartkaus ir kan. Dr. P. Aleksos naujausiam veikalė

DIEVAS IR ŽMOGUS

Didžiulio formato 517 p.

kaina: neįrišta — \$5.00, kietais viršeliais — \$6.50

Užsakymus siųsti:

DARBININKAS

680 Bushwick Ave.

Brooklyn 21, N. Y.

O KO KO?

Godotinas Pone Redaktoriau,

Atrodo, tamista būsi ten reikalus vėl suvėles, kaip aną kartą trichiną su bakterijom, ar užtaisęs kokį naują spragilą Lozoraičio ginčui su Vliku kulti (turiu iš šalies pastebėti, kad tuo atžvilgiu "Vienybės" ir "Dirvos" vistiek neaplenksi), taigi, vistiek ką nors ten išdėrinėjai, jei čia buvo orai susiknise — tris dienas lijo, lyg šniuru traukė. Jei dar tris dienas būtų patraukę, nebūtum spėję nei susiporuoti ir į Nojau arką susėsti. Tai tau ir atostogos!

O žinai, kaip aš jų norėjau ir kaulijau. Aš ne iš tu, kurie vadina Drew Pearson. Tas Amerikos žurnalistas, kuriam siūlyte siūlė pusę metų atostogų, atsakė pasiteisindamas: "Viena, aš bijau, kad be manęs ims mažėti laikraščio skaitytojai; antra, aš bijau kad laikraščio skaitytojai ir be manęs nemazės."

Aš nesu toks baimingas. Bet va, ir čia man žmonės ramybės neduoda. "O ko ko, — sako, — kodėl jūs ten daugiau "fanių" nededat? Ar nežinote, kad polisiaudami žmonės nemėgsta skaityti tokių rimtų dalykų, kaip sakysimė, vienas laikraštis skelbė, kad du susituokėliai Vladas ir Bronius susilaukė naujo sūnaus, o tris vaikus jau turi iš anksčiau... Taigi, rašykite apie mažiau rimtus daiktus."

Deja, Godotinas Šefe (čia turiu vėl pastebėti, kad reikia labiau tautinti gimtąją kalbą ir vadą vadinti lietuviškesniu žodžiu — šefu), taigi, atvykęs sportavau, net futbolą spyrčiau. Dabar visokie daiktai, kaip raumenys, kaulai ir kiti reikalingi priedai, pakankamai trąta ir skauda. Tokios tai atostogos! Jos ne tik palietė vargšą mano brojį kūną, kuris dabar panašėja į parnciškonų abitą, bet išdžiovino ir tą vietą, kur smegenys sudėtos. Tai yra veiksmas, atpenč priešingam, kas dedasi žmonėms besizincijant. Tada galvos būna pilnos idėjų, o dėl įsikarsčiavimo žodžiai pilasi, kaip atominė energija. Jau kiek jį visokių gerų sumanymų susprogdino pavergtos Lietuvos labui!.

Žmonijos čia yra visokios — jauncs ir senos. Pirmą džiovinąs, paskui mirkdoši, paskui vėl džiovinasi. Kitaip darbo neturėtų. Prisimeni, Godotinas Tėvynaini, kad lietuviai ir visuomeniniame darbe taip daro: pradžioje iškelia sumanymą ir įkuria komitetą, paskui sumanymą atmeta ir komitetą apverčia, paskui vėl iškelia sumanymą... Garbioje spaudoje tai vadinama vieningu tautiniu darbu.

Čia mes irgi vieningai darbuojamės, bet prašau apie tai niekam viešai neskelbti. Rašausi tamistos tarnas

Žv. BePastogis

MRS. E. WRIGHT Los Angeles ligoninėje susirgusiųjų polio liga išrinkta "kantrumo ir geros nuotaikos karaliene"; motiną bučiuoja sūnus.

PASTANGOS TELKTI LIETUVIUS VIENOJE VIETOJE

Gyvai lietuviškai veiklai ir dvasiai palaikyti yra svarbu visiems spiestis draugėn. Spies-tis apie savo parapijos bažnyčią, apie lietuvišką mokyklą, apie salę ir t.t. Tik laikymasis kartu tegali išlaikyti veiklias mūsų organizacijas, pajėgius meno ir dainos vienetus, tik nuolatinis susitikimas tegali sudaryti reikiamas sąlygas jaunimo bendravimui bei polėkiam. Ir atvirkščiai: išsisklaidymas trauko vieną po kito lietuviško drauginio gyvenimo ramsčius; kas apsigyvena pasikirai ir toli, tam tolimi pasidaro ir lietuviški susirinkimai bei parengimai, tas neužiomis traukiasi iš valdybų ir apskritai iš lietuviško aktyvaus gyvenimo.

Vis labiau užliejant juodųjų bangomų dabar gyvenamas lietuvių vietas šv. Jurgio parapijos ribose, lietuviai keliasi naujų vietų ieškoti kitur. Prieš tokį kėlimąsi nieko negalima turėti prieš. Negera tik tai,

ST. BRAZDAS, Cleveland, Ohio

kad lietuviams pradeda grėsti išsibarstymas po visus didžiulio miesto plotus. Todėl Bendruomenės organai (ekonominė komisija ir apylinkės valdyba), visa tai turėdami prieš akis, ir iškėlė liet. kolonijos steigimo mintį. Visi nusistatė keltis iš dabar gyvenamų vietų kitur buvo paraginti stoti šios kolonijos nariais (kiekvienas stojaš nariu pradžiai į bendruomenės sąskaitą turėjo įmokėti po šimtą dol.).

Rugp. 7 d. įvyko steigiamasis šios kolonijos susirinkimas. Jį Ekon. Komisijos vardu atidarė dr. Ad. Damašis. Į prezidiumą buvo išrinkti V. Mazoliauskas ir Z. Jakulis. Pranešimus padarė dr. Damašis ir St. Golšanskis. Iš perskaityto sąrašo paaiškėjo, kad įsirašiusių tėra 19 asmenų, į susirinkimą teatvyko 13 (pasižiūrėti bei pasiklausti atvyko žymiai daugiau). Po įvairių pasisakymų teko konstatuoti faktą, kad dėl mažo įsirašiusių skaičiaus nuo organizuotos liet. kolonijos steigimo minties reikia atsakyti.

Tačiau daugumas gyvai pasisakė už organizuotas pastangas lietuvius telkti vienoje kurioje vietoje. Geriausia tokia vieta numatyta nauj. parapijos rajonas, kur besikuria lietuvių jau ras pastatytą naują bažnyčią ir kur rengiamasi statyti mokyklą bei salę. Todėl tik čia lietuviams reiktų naujai pirkti namus, įsigyti sklypus ir t.t. Kad šios pastangos būtų vaisingesnės, įsirašiusieji asmenys nutarė įsteigti tam tikrą pasitikėjimo bendrovę, kuri tirtų visas su įsikūrimu susijusias sąlygas, palaikytų gyvai paties kūrimosi mintį ir t.t. Ši bendrovė turėtų veikti pagal savo įstatus, kurie jai turės būti parūpinti. Reikalui tvarkyti buvo išskirti du asmenys — V. Brizgys ir P. Titas, bet ir toliau padės Bendruomenės Ekon. Komisija.

Negali būti abejonių, kad šios pastangos yra geros ir visais atžvilgiais palaikytinos. Kas galėtų abejingai žiūrėti į palaidą lietuvių sklaidymąsi, greisiantį pakirsti šaknis jų orga-

nizuotam tautiniam gyvenimui? Tik ar pajėgsime tai įvykdyti? Ar atsiras pakankamai iniciatyvos, pasiryžimų bei užsimojimų? Pats susirinkimas šiuo atžvilgiu didesnių vilčių neteikė. Bet didelių darbų galėtų atlikti ir kelį entuziastai, jei tik jų atsirastų. Vis dėlto norėtusi tikėti, kad šioms tautinės gyvybinės reikšmės turinčioms pastangoms tokių entuziastų turėtų atsirasti. Visi kiti juos turėtų nuosirdžiai remti bei palaikyti.

★

Lituanistinės mokyklos gegužinė įvyko rugp. 8 d. O. ir Edv. Karnėnų sodyboje. Surengė B. Grauzinio pirmininkaujamas mokyklos Tėvų Komitetas. Buvo prarastos įvairios mokinių varžybos ir laimėjusiems įteiktos dovanos. Linksmo Liet. Radijo Klubo šokių ir kt. muzika. Vadinasi, rengėjai padarė viską, ką galėjo. Ir pats reikalas aiškus: mokyklą gi reikia palaikyti! Tačiau atvykusių buvo nedaug. Kas sulaukė: prasidėjęs nors nedidelis lietus? abejingumas? nerangumas? savi malonumai? Atrodo, kad į krūvą susidėjo visko po truputį.

Ateitininkai sendraugiai rugp. 8 d. susirinkime išrinko atstovus į rugsėjo 4-5 d. Chicagoje įvykstantį Ateitininkų Federacijos kongresą: J. Zilionį, S. Laniauską, St. Barzduką ir H. Idzelevičių. Be jų, į kongresą atstovais ir svečiais vyks ir daugiau ateitininkų.

Jau penkeri metai, kaip Clevelande veikia liet. radijo valandėlė. Jos dėka kiekvieną penktadienį oro bangomis sklinda gražus lietuviškas žodis, lietuviška daina bei giesmė, lietuviška muzika ir informacija. Radijo valandėlė atlieka didelės tautinės reikšmės turintį darbą. Jos pradininkai buvo J. P. Nasvytis ir K. Sukys, vėliau į darbą įsijungė muz. Alf. Mikulskis ir B. Auginas, dabar ją tvarko Liet. Radijo Klubo valdyba, energingai J. Stempuzio pirmininkaujama. Klubas šiai sukakčiai pamūnėti rudens duos specialią transliaciją ir rugsėjo 5 d. O. ir Edv. Karnėnų sodyboje įvyks didelė gegužinė.

Atgaivintas ALRKF skyrius: Clevelande veikia apie 50 įvairių liet. organizacijų, tik Amerikos Liet. Romos Kat. Federacija dėl specifinių sąlygų nebeturėjo savo organizuoto vieneto. Šiomis dienomis buvo atgaivintas ir jos skyrius, kurio dvasios vadu bus nauj. parapijos klebonas kun. J. F. Angelaitis, valdybos pirm. A. Tamulionis, vicepirm. J. Sadauskas, sekr. V. Palubinskas, išd. B. Karklius, nariu Alf. Terlyčėnas. Taigi pagaliau katalikai pašalino gėdą, juos per ilgą metų slėgusią.

Pr. Joga jėjo nariu informacijai į ALRKF kongreso rengimo komitetą vietoj A. Kasulaičio, kuris išvyksta į JAV armiją.

Liet. Studentų Sąjungos skyrius rugp. 7 d. turėjo inž. P. J. Žiūrio sodyboje išvyką. Programą savo atidaromuoju žodžiu pradėjo skyriaus pirm. stud. J. Kazlauskas. Jai vadovavo V. Kamentavičius. Apie nauj. centro valdybos darbus kalbėjo jos išd. Arv. Barzdukas. Pr. Joga į įvairius studentiškus reikalus šyptelėjo savo fejletonu. Svečias Pr. Zaranaka (iš Detroito) savo ir nesavo sielą praskleidė eilėrašciais. Pats šeimininkas inž. Žiūrys savą kalbą į ragino megzti santykius su senosios emigracijos tėvų studentais lietuvišiais, žūrėti ne tik savo, bet ir visos lietuvių visuomenės reikalų ir kt. Iškyloj dalyvavo apie 60 asmenų (koks gražus lietuvių studentų ir studentėlių būrys!) — be pačių klyvendiečių, dar buvo svečių iš Detroito, Rochesterio, Pittsburgho, Niagaros Falls, Wisconsin ir kt. vietovių. Taip pat dalyvavo ir 4 ukrainiečiai. Visi pasivaišino, padainavo, pasišoko. Clevelando studentams būdinga, kad jie moka darniai ir dirbti, ir bendrauti. Lietuvių visuomenė tuo džiaugiasi.

Bendruomenės parengimų kalendorių yra įregistruotas akademikų skautų ir skaučių koncertas - balius, kuris įvyks rugsėjo 26 d. slovenų namų salėje 6409 St. Clair Ave.

J. Cieškienė po ilgesnio gydymo iš ligoninės jau sugrįžo. Bendruomenės soc. skyriaus valdyba, rugp. 5 d. posėdy apsvačiusi jos padėti, nutarė jai mokamą pašalpą padidinti, kol ji galutinai sustiprės. Valdyba taip pat kviečia visus lietuvius jai ir jos šeimai padėti ir individualiai.

StP.

Chicago, Ill.

TELEPHONE: DEARBORN 2-0819 TO PLACE HELP WANTED ADS. ASK FOR AD TAKER

DISPLAY

MEET THE RIGHT PEOPLE

CLARA LANE, Room 637

Personal, Confidential introduction service. Established 20 years. National Organization. Open daily and Sunday from 11 to 7.

127 N. Dearborn, DEARBORN 2-4922 Send for literature.

RUGSĖJO 5 DIENA — VISŲ ATEITININKŲ ŠVENTĖ

Šiuo metu po visą pasaulį išblaškyti ateitininkai savo susirinkimuose, stovyklose ar kito kio pobūdžio susibūrimuose kalba apie artėjantį penktąjį ateitininkų Kongresą, kuris šaukiamas Chicagoje rugsėjo 4-5 d. Renkami į kongresą atstovai, aptariamos kelionės priemonės, ruošiamasi pranešimams apie savo veiklą. Atstovų jau yra atvykusių iš tolimosios Australijos, iš Italijos, Pietų Amerikos ir kt. Tačiau daugiausia kongresas rūpesčio sudaro JAV ir Kanados ateitininkams, nes jų kongrese daugiausia dalyvaus. Bet ir iš čia

į kongresą nuvažiuos tik atstovai, ypač iš tolimesnių vietovių. Kongreso rengimo komitetas ir Federacijos Valdyba jaučia didelį kongresu susidomėjimą ir laukia daug svečių ir atstovų, bet didžioji ateitininkų dalis liks namuose. Tik Chicago ateitininkai turės galimybę ir laimės penktajame kongrese visi dalyvauti.

Federacijos Valdyba, norėdama, kad visi ateitininkai toms dienomis gyventų kongreso mintimis, melstųsi ir aukotų šv. Komuniją už mūsų aukščiausius troškimus, žuvusius idėjos brolius, už tėvynės lais-

vę, už išsilikimą savo principuose ir tėvynės meilėje.

kviečia viso pasaulio ateitininkus, višose vietose rugsėjo 5 d. švęsti ateitininkų šventę.

Didžios dvasios šv. Pijus X, kurio šūkis "Visa atnaujinti Kristuje" esame pasiėmę savo darbų ir siekimų tikslu, ateitininkų ideologu a.a. prof. St. Šalkauskio gyvosios dvasios idėja, jo taurių mokinių, o mūsų idėjos draugų, kraujo ir vargo aukos, sudėtos už tų idėjų įgyvendinimą, — visa tai mus įpareigoja. Visi mus seką ir matą mūsų darbus temato mūsų vieningai nusistatymą dėl idėjos paaukoti savo asmeninius interesus, dienos malonumus.

Devyniolikos metų tarpas skiria mus nuo paskutiniojo ateitininkų kongreso Telsiuose. Laikas audringas ir neramus. Bet mes įrodysime, kad mūsų dvasia ir mūsų idėjos laiko audros išliko tvirtos ir pastovios. Dvasia tebevadovauja medžiagai, o praktiškasis kasdieninis gyvenimas tvarkomas vadovaujantis mūsų idealais.

Tą mes įrodysime rugsėjo 5 d., kai visuose ateitininkų vienetuose, likę namuose ateitininkai dalyvaus savo bažnyčios pamaldose, visi iki vieno eis bendrai šv. Komunijos, susirinkime nagrinės tuos klausimus ir mintis, kurias yra iškėlus Federacijos Valdyba savo atsisaukime kongreso reikalui, ir jungsis visi savo mintimis su kongreso dalyviais.

Idėjos ir bendri siekimai negali erdves. Kas kad mes esame skiriami tūkstančių mylių, bet mes esame gerai organizuoti, tvirtai surišti idėjiniais ryšiais ir tą dieną sudarysime stiprų dvasinį vienetą, surišą mūsų gyvenimo būdo, maldos, darbo ir bendro siekimo "Visa atnaujinti Kristuje."

Kun. Vikt. Dabušis, Generalinis Sekretorius

ALGIRDO KAČIANAUSKO PADEKA

Š. m. gegužės mėn. staigiai susirgus, buvau paguldytas ligoninėn. Dėl operacijos ir kitų ligos komplikacijų išgulėjau ligoninėje 6 savaites. Per tą laiką patyriau man reikiamą didelę užuojautą: maldomis, materialine pagalba, lankymu ir rašytu žodžiu. Nebuvo dienos, kad aš nebūčiau kieno nors aplankytas ir sunkioje ligoje paguostas bei nuramintas. Norėčiau visus čia išvardinti ir visiems nuosirdų lietuvišką acūti tarti, bet to dėl techninių kliūčių neįmanoma padaryti. Todėl nuosirdžiausią padėką reiškiu visems savo geradariams, jie visada liks mano gilioje atmintyje.

Taigi, nuosirdi padėką Newarko šv. Trejybės parapijos klebonui prel. I. Kelmeliui, Harrison - Kearny Sopolingosios Dievo Motinos parapijos klebonui kun. L. Voisekauskui, vikarui kun. D. Pociui, kun. P. Totoraičiui, tėvui A. Prakapui, OFM, seselėms prancišketėms Harrisone, N. J., už maldas, lankymą ligoje ir materialinę pagalbą.

Didelis acūti gailėstingajai seselei F. Vasiliauskienei už rūpestingą ir nuosirdų slaugymą ligos metu.

Reičiūki didelę padėką savo geradariams: p.p. Skripkams, Mėlynams, Skurvydams, Velevams, Belzams, Macijauskams, Kynastams, A. Petručiui, V. Sarpaliui, J. Statkevičiui, J. Veblauskui, B. Šaukoniui (Shaw), P. Bivainiui ir visiems kitiems, padėjusiems materia-

liai, gausiai lankiusiems, atnesusiems gėlių, atsiuntusiems atvirukus bei guodusiems sunkioje valandoje.

Dėkoju taip pat Kearny-Harrison Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdybai, Harrison-Kearny Sopolingosios Dievo Motinos parapijos sodalietėms ir šios parapijos chorui, draugams ir pažįstamiems Brooklyne, Elizabete, Hillside, Lindene, Newarke už atmintį, maldas ir materialinę pagalbą.

Visiems, visiems didelis lietuviškas acūti!

Algirdas Kačianauskas

GEN. A. GUILLAUME, Prancūzijos kariuomenės viršininkas, įteikia ordiną žydu karo štabo viršininkui gen. M. Dayan.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kilocycles KIEKVIENA SEKMADIENI — nuo 1:30 iki 2:00 val. Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, freipkitės adresu: KNIGHTS OF LITHUANIA W/OA BRADDOCK, PA.

FORDO PREMIJOS DARBININKAMS

Per pirmąjį šių metų pusmetį Fordo motorų bendrovė pasiekė rekordinę sumą \$372,784, kuri išmokėta premijom už įvairias darbininkų pasiūlytas sugestijas. Tai sudaro 31,7% daugiau, negu išmokėta pernai per paskutinius 6 mėnesius.

Per tą patį laiką gauta 36,847 priimtinos sugestijos, kas sudaro 27,9% daugiau, negu būdavo anksčiau. Iš viso Fordas tokioms darbininkų suges-

tijoms yra išmokėjęs \$2,376,856, skaitant nuo šios rūšies premijų įsteigimo datos — rugpiūčio mėn. 1947 m. Vadovavimo patariamasis planas, kuriame tegali dalyvauti tik vadovaujamo skyriaus tarnautojai, taip pat per 1954 m. pirmąjį pusmetį įteikė 21,856 apygerius planus, iš kurių 3,257 susilaukė ypatingo dėmesio ir raštiško įvertinimo. (Skelb.)

RUOŠKIS DALYVAUTI METINIAM

UŽKANDY

ATSIMAINYMO BAŽNYČIOS RENGIAMAM WAUCONDA, ILL.

Sekmadienį, rugpiūčio 15, 1954

"ŠEIMYNNIS STILIUS"

Suaugę \$1.50 Vaikai 75c. Tarnaujama nuo 12 vidurdienio ligi 6 P. M.

VISI KVIEČIAM! PREMIJOS

Didysis laimėjimas leidžiamas 6 P. M. • 21 in. televizija • Gražus sodelio stalas su kėdėm • 3 a. j. atskiras motoras • "Paslaptingoji premija" REV. JOHN J. MULLIGAN, klebonas

Jau minime spaudos atgavimo 50 metų sukaktį. Neužmirškime, kad vienas iš didžiausių lietuviškos spaudos apaštalų buvo vysk. M. Valančius. Jo gyvenimą ir veiklą rasite VACLOVO BIRŽIŠKOS KNYGOJE VYSKUPO MOTIEJAUS VALANČIAUS BIOGRAFIJOS BRUOŽAI 100 p. Kaina \$1.00 Gaunama "Darbininko" administracijoje

Balfo skyriaus gegužinė Norwood, Mass.

Antro pasaulinio karo pabaigoje daug lietuvių, palikę viską, išbėgo į vakarų Europą, gelbėdami paskutinį likusį turimą — gyvybę nuo sužvėrėjusių Kremliaus diktatoriaus gaujų.

Tie, kurie turėjo laimės pasiekti Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos užimtas sritis, susidūrė su kita sunkia problema, kaip išlaikyti tokia brangia kaina išsaugotą gyvybę ir nepalūžti dvasioje.

Kaip 1918 metais, Lietuvai atsistatant, taip ir dabar Amerikos lietuviai ištiesė savo brolišką dosnią ranką, susibūrę į Balfo organizaciją, o kiti atskirai pradėjo šelpti ir, atėjus galimybei emigruoti, sudarė sąlygas daugumai tremtinių pasiekti šią laisvės šalį.

Bet dar apie 10.000 lietuvių, senelių ir ligonių su jų vaikais liko vakarų Europoje, kurie skursta ir reikalingi šalpos; be to, ateina žinių, kad pavyks ištiesti pagalbos ranką ir Sibiran ištremtiems bei Lietuvoje likusiems.

Norwoodo Balfo skyrius, norėdamas padėti vargstantiems Vokietijoje lietuviams, rugpjūčio 22 d. 2 val. po pietų ruošia linksmą gegužinę - pietus su gražia menine programa, Gaspario Paznioko sode, 58 Heaton Ave., Norwood, Mass.

Visi vietos ir apylinkių lietuviai nuoširdžiai prašomi dalyvauti, pasigardžiuoti skaniais pietumis, pasidžiaugti liaudies dainomis, patiems tuo pačiu prisidedant prie kilnaus šalpos darbo.

Norwoodo Balfo skyrius

• V. Kudirka, senas ir veiklus lietuvių veikėjas Norwoode, LDS Centro Valdybos pirmininkas, šiuo metu daug dirba, kad būtų gausus ir sėkmingas LDS seimas, šaukiamas Bostone, šv. Petro parapijos salėje, spalio 23 ir 24 d. Seimui teks priimti ir naują LDS konstituciją, kuri Darbininke jau buvo paskelbta. Pereitais metais seimo nebuvo, tai šiemet norima jį išpūdingai praveisti.

SIAMO KATYTE, laimėjusi pirmąją vietą iš 190 savo konkurentų. Ji geriausiai "moka" fotografuoti.

Naujų laikų Robinzonas ieško žmonos

Nuotykių romaną apie Robinzoną Kruzo pasakoją, kaip jis pateko ir kūrėsi negyvenamoje saloje.

Bet ir šiandien atsiranda tokių robinzonų, kurie laisvu noru pabėga nuo žmonių ir nori gyventi vieniši. Jack Killney buvo vienas tokių šių dienų robinzonų, apsigyvenęs kažkokiam žemės kampely Ramiajame okeane. Gal jo gyvenimo niekas ir nebūtų pastebėjęs, bet vieną dieną jis paskelbė trijuose laikraščiuose, kad jis gyvenęs viename Polinezijos salų kampelyje, turįs namus, turi keturis vietinius tarnus ir keturiasdešimt metų sukakę čia noris vesti. Vesti tokią moterį, kuri sutiktų su juo pasidalyti vienatvės dalia. Jaunos damos, kurios panorėtų turėti ramų ir kiap rojus gražų gyvenimą" galinčios po gero apsigalvojimo pranešti jam savo adresus ir foto.

Killney gavo... 1200 laiškų. Tada jis vėl kreipėsi per laikraštį, kad tokio pasiūlymų skaičiaus jis nesitikėjęs; bet tarp jų tikriausiai esą gyvenimu nusivylusių ar romantiškai nusiteikusių moterų, kurios panorusios būti robinzono žmona; jos dar turinčios apsigalvoti, nes reikia gyventi realiu gyvenimu, o ne fantazija; esą saloje gyvenimas tikrai kaip rojuje, bet ar daugelis moterų galės apsieiti be teatro, kino, laikraščių, madų salonų, frizūrų ir t.t.

Po tokio paaiškinimo atkrito didžioji dalis. Bet apie su trisdešimčia emė robinzonas susirašinėti. Jis atvaizdavo jom salos gyvenimą visom juodžiausiom spalvom. Po to susirašinėjimo 24 kandidatės atsakė, bet šešių negalėjo atgrasinti jokie sunkumai. Tada Killney pakvietė visas šešias atvažiuoti į salą, metus pagyventi ten, ir tada apsispręsti. Jau tik trys sutiko su pasiūlymu: viena mašininkė iš Chicagos, viena fermerio duklė iš Arizonos ir viena našlė iš San Francisco. Jos turės apsispręsti po metų, jei per tą laiką robinzonas... nepabėgs pats į didmiesį.

KOVA DEL GROZIO KARALIENIŲ

Italijos parlamente du atstovai pasiūlė, kad vyriausybė uždraustų grožio karalienių konkursus. Nurodė daugel priežasčių: esą jie įžeidžia viešąjį padarumą, demonstruoja visą šį kvailumą, neigiamai atsiliepia susmukusiai filmų pramonėi.

Bet spauda pakilo prieš siūlymą. Argumentai taip pat savotiški: "Nepraraskime humoro jausmo. Gal būt, jau per toli nueinam, rinkdami sūrių karalienes ar 1954 metų Miss Autopadangą", rašė konservatorių "Il tempo". Bet pasisakydamas už grožio konkursus, iškelia, kad visa eilė filmų geriausių artistų buvusios atrastos per grožio konkursus, o daugelis tokiu būdu ir vyrus susiradusios.

Čia galima ir leidžiama nusišypsoti

Perdaug reikalauja

"Mano brangioji, jei jau mudu esam vedę, tai norėčiau tave prašyti, kad rengtumeisi tik pagal mano finansines išgalas."

"Bet juk tai negalima, brangusis. Kaip gi atrodyt, kai aš vienais marškiniais bėgiosiu."

Ištaiga neatsako

Jaunas tarnautojas kreipiasi į savo šefą ir prašo pakelti algą, nes jis dabar kaip tik veda. Šefas, nustūmęs liežuviu gumą į kitą burnos pusę, apgailestavo: "Mielai, gerbiamasis, bet matai, už nelaimės, įvykstančias ne įtaigoje, mes neatsakome."

Skirtinga padėtis

"Kai aš vakar buvau su žmona kine, į kairę nuo manęs sėdėjo visai graži blondinė."

"Kad tau ir sekasi... O kai aš užvakar kine buvau su gražia blondine, į kairę nuo manęs sėdėjo mano žmona."

Amerikoniškai

Bosas: "Prašau tuojau imtis darbo, nes darbo valanda rytą atstoja dviejų valandų darbą popiet."

Darbininkas: "O užmokestis už rytines valandas taip pat dvigubas?"

Kas yra diplomatas?

Tai vyras, kuris visada atsimena žmonos gimimo dieną, bet neatsimena jos gimimo metų.

Kas yra bankas?

Tai įstaiga, kurioje gausi pasiskolinti, kai įrodysi, jog pinigai tau nereikalingi.

Kas yra biudžetas?

Tai susirūpinimas, kam pinigai išleisti, kol dar jų neturi.

Kas yra sąžinė?

Tai vidaus balsas, tave įspėjantis nuo darbo, kurį jau padarei.

Kas yra pesimistai ir optimistai

Kino artistas Theo Lingenas pareiškė savo bendrakalbiui Rudolf Platte, kad optimistas yra: žmogus, kuris nusišypsoti bilietą loterijoje leidžiamam automobiliui ir tą pat dieną pradeda statyti garažą.

"O mano nuomone, — tas atsakė; — tikras optimistas yra tas, kuris be cento kišenių eina į restoraną pietų tikėdamas užsimokėti už juos perlais, kuriuos jis ras pietum paduotos austrės gėdelėje."

Vienas žurnalistas Vokietijoje pareiškė, kad optimistas yra Vokietijos pramonininkas, kuris duoda dabar pinigų komunistų laikraščiam ir tikisi, kad atėję bolševikai įskaitys jam tai į nuopelnus. Pasimistai tiesiog ieško vizos į pietų Ameriką.

GAUNAMAS
NAUJAUSIAS
ALOYZO BARONO
ROMANAS

UŽGESEŠ
SNIEGAS

285 p. Kaina — \$2.50

DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE
SKELBIASI "DARBININKE".

OPERATORS

Experienced on Singer machines

BLOUSES
Steady work,
good pay

11 KOSSUTH PLACE,
near Broadway

Buss. tel. Office tel. Namų tel.
EV. 4-9672 EV. 4-6639 EV. 4-1913

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

SALE IŠNUOMOJAMA

ŠOKIAMS, VESTUVIŲ POKILIAMS IR TT.

J. Zakarauskas, Mgr.

280 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

Užsisakykite
Darbininką 1954 m.

DISPLAY

GRAYMOOR VIENUOLYNAN

Kas sekmdienį ligi spalio 31 busai išvyksta nuo Consolidated Bus Terminal 41 St. ir 7 Ave. New York 9 A.M. Tel. Wadsworth 8-7000; N. J. skambink MARKET 2-7000.

Dialoginės Misišios 11.12.12:45 Ispazintys no 10 A.M. Igl 5 P.M. Sv. Antano novena, pamokslas ir palaiminimas 3 P.M.

TEN PAT UZKANDINE. LAUKIAM IR PRIVATCS AUTO.

Graymoor yra 5 mylios šiaurėn nuo Peekskill, N. Y. prie Route 9. Misišios kasdien 11 A.M.

Kitom informacijom rašyti: FATHER GUARDIAN, S. A. GRAYMOOR, GARRISON, N. Y. Tel. Garrison 4-3671-2-3

Nekalčiausias Marijos širdies stovyla sutikti, suprasti ir persiimt Jos pageidavimais, įsigykite knygą

MARIJA KALBA PASAULIUI

DR. L. Da FONSEKA KNYGA,

Ją galima gauti "Darbininko" administracijoje, "Sudavos" knygyne, 4434 So. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill. ir 122 Canton St., Stoughton, Mass. Kaina 2 dol.

DAR GALIMA GAUTI ŠIAS "VENTOS" LEIDYKLOS

VERTINGAS KNYGAS

FILOSOFINIO TURINIO:

- A. Maceina, Didysis inkvizitorius, antroji papildyta laida, 221 p. Kaina — — — — \$2.00
- A. Maceina, Jobo drama, žmogiškosios būties apmąstymas, 240 p. — — — — \$2.00
- Pr. Gaidamavičius, Išblyškėjęs žmogus, benamio likimo perspektyvos, 280 p. — — — — \$2.25

IVAIRIOS:

- A. Vaičiulaitis, Valentina, romanas, 141 p. — \$2.00
- A. Baronas, Žvaigždės ir vėjai, novelės, 240 p. — 2.00
- A. Sabaliauskas, Nuo Imsrės iki Orinoko, lietuvių misijonieriaus patyrimai ir išgyvenimai keliaujant per svetimus kraštus ir tautas, 225 p. — — 2.50

Gaunama:

DARBININKAS

680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

ŠIAIS METAIS PASKUTINIS „DARBININKO“ PIKNIKAS

LIETUVIŲ LAISVĖS PARKE, LINDEN, N. J.

įvyks rugsėjo - September 5.

Brooklyniečių patogumui autobusas eis nuo Apreiškimo parapijos bažnyčios.

SO. BOSTON, MASS.

BARASEVICIUS ir SŪNUS
FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. South Boston 8-2590

ZALETSKAS

FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermentims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

PARSTUPAS

Parstupo šaknys jau buvo žinomos ir vartojamos kaip gyduolė nuo Hippocrito laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumo, nuo sunkių skaudėjimų po krūtine ir skrepelėvimo; kiti sako Parstupo šaknys gerai nuo šalčio, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalnimo kietų vidurių. Priesūskite mums \$1.00, tai mes priesūsimės jums kvoterį svoro Parstupo šaknų. O jeigu norite COD, tai bus \$1.25; į Kanadą irgi yra \$1.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

BROOKLYN - NEW YORK

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKĀUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS- ŠALINSKAS

Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiame garbingas laiduves.
Koplyčios nemokamai visos miesto dalys; veikia ventiliacija.
Tel. Virginia 7-4499

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas
Apžūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th STREET NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto

RCA Instituto, New Yorke.

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Kabaretas

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

GERA PROGA ĮSIGYTI NAUJĄ VOKIETIJOJ
VENTOS IŠLEISTĄ KNYGĄ:

JUOZO KEKŠTO

E T A P A I

Poezija 1933-1953

Irišta, 142 p., kaina \$3.00

Užsakymus siųsti:

"Darbininkas", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
— APJUNGŲS —
AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
600 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

New Yorko majoras remia Balfo rinkliavą

Brangūs lietuviai ir mielos lietuvės:

Didžiojo New Yorko burmistras (mayor), atjausdamas sunkią tremtyje likusių lietuvių būklę ir įvertindamas Balfo didį darbą šalpoje, leido šiais metais praversti aukų rinkliavą visame Didžiajame New Yorke.

Vajus prasidės rugsėjo 1 ir tęsis iki spalio 1 dienos.

Nors aukoms rinkti leidimas ir yra gautas, bet pačių aukų surinkimo pasisekimas priklauso nuo jūsų nuosirdžios talkos. Komiteto nariai, nežiūrint sunkaus meto — vasaros atostogų ir karščių, jau du mėnesiai dirba paruošiamuosius darbus Balfo 10-čiai paminėti ir vajui praversti. Bet paskutiniojo, t. y. vajuos pravedimo, be ypatingos jūsų talkos komiteto nariai negali nė iš vietos pajudėti.

Todėl Vajaus Komitetas maloniai prašo visus lietuvius, kuriems rūpi tėvynės Lietuvos ir jos vargstančių vaikų šviesesnis rytojus bei lietuviybės išlaikymas tremtyje, kuo skubiausiai registruotis į aukų rinkėjus Balfo Centro įstaigoje, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVergreen 7-1422.

Kiekvienas užsiregistravęs rinkėjas gaus specialų įgaliojimą aukoms rinkti su tam tikru ras.

Susirinkimas

Katalikų vyrų draugija šaukia savo mėnesinį susirinkimą rugpjūčio 17 d. 8 val. v. Apreiškimų par. salėje. Prašomi atsilankyti ir norintieji įstoti draugijon. Įstojimas visiems atvira.

Jonas Žukauskaitis vasarnamy

Bradley Beach, N. J. šiuo metu atostogauja Kipras Bielinis, Free Europe patariamasis grupės narys ir pienistė Julija Rajauskaitė.

Ričardas Kontrimas

išvyko į Mairanapolį, Conn., kur vadovauja stovyklaujantiems moksleiviams ateitininkams.

SAS New Yorko Draugovė

į ateitininkų kongresą Chicagoje atstovais išrinko draugovės vicepirm. A. Pupių ir Ireną Banaitytę.

Zigmas Kungys,

aktyvus studentų ateitininkų veikloje ir studijuojas Brooklyno kolegijoje, išvyko praleisti atostogų į Chicago ir ta pačia proga ten rūpinasi stud. ateitininkų vasaros stovyklos rengimu.

Romas Kezys

brooklyniškis, paskirtas skautų stovykloje dienraščio atsakominguoju redaktorium. Jam talkins R. Bričkus iš Bostono ir Gr. Frankaitė iš Brooklyno.

Dalyvis

šeimų sąrašą, daugumoje savo gyvenamame rajone ir bus prascimas mėnesio bėgy aplankyti sąraše suminėtas asmenis ir surinkti aukas.

Mieli tautiečiai, visu uolumu pasinaudokime Didžiojo New Yorko vyriausio šeimininko — mayoro mums teikiamu prielankumu ir gaušiai dalyvaukime rinkliavoje, kad jos metu būtų kuo daugiausiai aplankyti žmonių, o ypatingai, kad neliktų nei vieno lietuvių neatidavusio savo aukos vargstančiam broliui ar sesei tremtyje.

Mes esame tikri, kad visi geros valios Didž. New Yorko lietuviai supras mūsų prašymo svarbą ir nedelsdami registruosis Balfo Centro įstaigoje į aktyvių aukų rinkėjus.

Registruojančiųjų į aukų rinkėjus patogumui Vajaus Komitetas budės kiekvieną darbo dieną Balfo Centro įstaigoje nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p.

Su geriausiomis viltimis mūsų užsibrėžtame šalpos darbe.

Balfo dešimtmečiui paminėti Vajaus Komitetas

Atsiųsta paminėti

Br. Daubaras. DUONOS BE IEŠKANT. Nidos Knygos Klubo leidinys nr. 2. Rinkta ir spausta Londone 1954 m. 121 psl.

Anatolijus Kairys. AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai. Išleido leidykla Nemunas. Tiražas 500 egz. Spausdinta Cihcagaj 1954. Kaina 2 dol. 85 psl.

THE BALTIC REVIEW. June, 1954, Nr. 2-3. New York. Leidžia Lietuvos, Latvijos ir Estijos Laisvės Komitetai. Redaguoja Alfreds Berzins, Johannes Klesment ir Dr. Antanas Trimakas.

Šiame numeryje rašoma: Genocide in the Baltic States (Dr. V. Masens), Baltic Blackout, Soviet Restrictions on Travel and Freedom of Information, Convention on the Prevention ant Punishment of the Crime of Genocide, Soviet Act of Genocide Against Baltic Nations (prof. A. Perandi), New Latvian Envoy to the United States of America, Genocide Against the Roman Catholic Church in Lithuania (V. Vaitiekūnas), USSR Productions Statistics (A. Kutt).

Gale knygu apžvalga. Viso 88 psl.

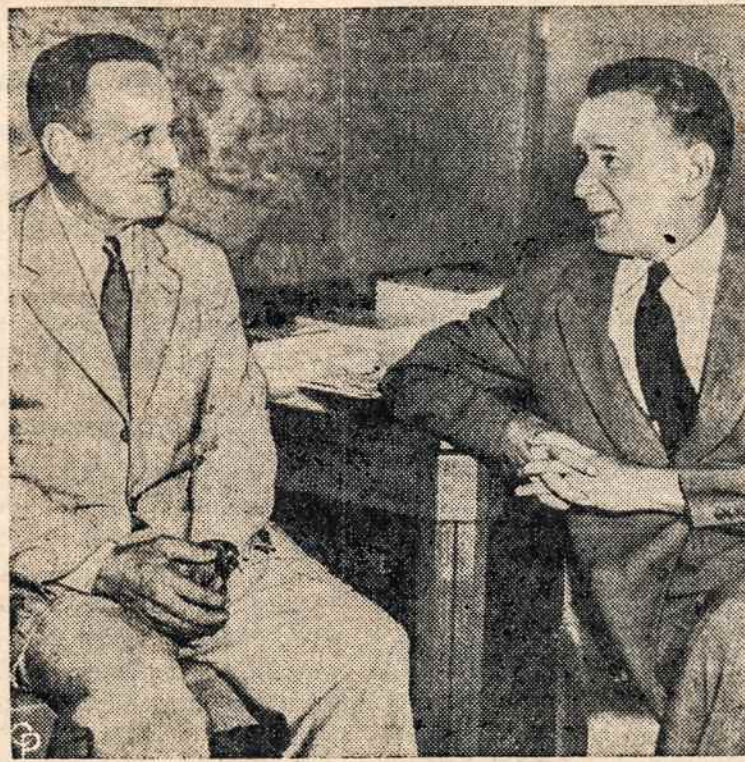
IŠNUOMOJAMAS butas iš 4 kambarių be apšildymo 35 dol. mėn. Kreiptis: V. Žukas, 752 MacDonough St., Brooklyn. BMT Broadway Linija, Halsey St. stotis.

Nenuilstančiam visuomenės veikėjui

PETRUI J. MONTVILAI,

netekusiam mylimosios žmonos MAGDALENOS, ir jo šeimos nariams, netekusiam Brangiosios Mamytės, reiškiu nuosirdžiausią užuojautą.

MEČ. RAZGAITIS

GEN. G. BURNS, kanadietis, vyksta į Palestiną vadovauti Jungtinių Tautų tarmokajai komisijai, kalbasi su JT gen. secr. Dag Hammarskjöld (deš.).

BOSTONO ŽINIOS

Rengia parodą

Šv. Petro parapijos salėje rugpjūčio 21 d. rengiama batų paroda. Parodoje bus išstatyta įvairiausių vyriškų, moteriškų ir vaikiškų batų. Parodos metu kiekvienas lankytojas galės išsirinkti ir nusipirkti sau mėgiamus batus. Paroda prasidės 2 val. po pietų ir tęsis ligi 8 val. vak. Gautasis pelnas skiriamas Jėzaus Nukryžiuotojo seserų motiniškajame name koplyčios statybai.

D. Skudžinskaitė,

veikli ateitininkė, Bostono ateitininkų moksleivių rajono pirmininkė, kaip ir pernai, yra Marianopolio stovykloje mergaičių vadovė.

Miesto susisiekimui

pabrangūs, pakėlus kainą nuo 15 iki 20 centų, Bostono požeminiais traukiniais ir autobusais važiuojančių skaičius nuo balandžio nukrito arti 10 milijonų.

Ateitininkus moksleivius

iš Bostono Chicago kongrese rugsėjo 4-5 atstovaus Birutė Danerytė ir Danutė Rudziūnaitė.

Marianapolin,

kur prasidėjo moksleivių ateitininkų vasaros stovykla, rugpjūčio 14 iš Bostono išvyko visa grupė jaunųjų ateitininkų. Stovykla užtruks iki rugpjūčio pabaigos. Sotvyklai vadovauja kun. V. Martinkus iš Providence ir kun. J. Šeškevičius, šią vasarą atvykęs iš Romos.

C. Kiliulis

dar registruoja skautus Atlanto pakraščio stovyklai prie Monnumet, Mass. Kreiptis adresu 10 Michigan Ave., Dorchester, Mass.

Framinghame,

pakeliui iš Bostono į Worcesterį, prie 9 kelio, yra statoma Dievo Motinai nauja šventovė, kuri bus dar šiais metais pašventinta. Ant kalnelio bus marmurinė Marijos statula, prie jos altorielis.

Susituokė

Liepos 31 d. šv. Petro bažnyčioje moterystės sakramentą priėmė Vincentas Jakimavičius ir Irena Kengrytė. Šv. Mišias atlikė ir jungtinių apeigas atliko kun. Alfonsas Janušonis.

REIKALINGA MOTERIS

mažmenų prekybai (Retail Sales), moterų drabužiam. Darbas dalinis. Reikia būti patyrusiai atlikti užsakymus seserų vienuolių apragai.

FITZPATRICK

80 Park Pl., N.Y.C.

Tel. CO 7-8577

Kreiptis tarp 9-11 A.M.

IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių butas su visais patogumais ir prienama kaina. Kreiptis: Mr. Jonas Kereminas, 85-84 87 St., Woodhaven 21, L. I. N. Y.

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Ave.,

Brooklyn 8, N. Y.

Tel. APplegate 7-7083

SCHOLES BAKING, Inc.

V. Lukas — Vedėjas

532 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Tel. EVergreen 4-8802

Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragaičius pagal visų skonį. Tortai, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštynoms ir kitokioms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išvežiojame į krautus ir privačius namus.

Bostono Balfo skyrinus kviečia į talką

Zinoma, kad daug tūkstančių mūsų brolių ir seserų buvo žiauraus bolševiko išvyti iš savo gimtųjų namų ir laikinai prisiglaudę vakarų Europos grūvėsiuose.

Kelias dešimtis tūkstančių tremtinių seni-j Ameriką. Kiti, mūsų padedami, dar atvyks, bet daugelio jų sveikata, velkant tremties vargų našta, palūžo ir jie nebeturi galimybės iš Europos išemigruoti.

Iš viso Europoje šiaipus geležinės uždangos yra 10.000 lietuvių. Vokietijoje — 8.000, jų tarpe 2000 vaikučių, 530 žiuvėnų, 408 sergantieji įvairiomis ligomis, 220 invalidų, 205 našlės su mažais vaikais, 425 gausingos šeimos, kurių tėvas ar motina yra ligoniai ir 610 senelių. Austrijoje yra 208 tremtiniai lietuviai; 150 jų sudaro vaikučiai, ligoniai ir seneliai.

Trumpą valandėlę susikaupkime ir pamąstykime, kaip mes esame krašte gyvename. Tada išsikelkime mintimis už Atlanto, kur vargsta tūkstančiai vaikučių, šimtai žiuvėnų, našlių, ligonių ir senelių. Jiems nerūpi nei automobiliai, nei televizijos, nei kitokios prašmatnybės. Jie susirūpinę tik kasdienine duona, pastoge, vaistais ir vargo mokyklomis. Padėkime jiems per mūsų bendromis jėgomis sukurtą Balfo. Jie taip mažai ir nedaug iš mūsų prašo.

Lankėsi pas arkivyskupą

So. Bostono Balfo skyriaus atstovai rugpjūčio 12 d. lankėsi pas Bostono arkivyskupą Richard J. Cushing ir prašė paramos rugsėjo mėnesyje rengiamam Balfo vajui praversti.

Pamėgo jodinėti

Bostono vyčiai pamėgo jodinėti ir rugpjūčio 12 d. su savo dvasios vadu kun. Jonu Zuromskiu ir jodinėjimo instruktorium William Gorskiu buvo išvykę pajodinėti Blue Hill apylinkėse.

Švės sukaktuves

Juozas ir Marijona Jalmokai, gyvenę 221 L gatvėje, So. Bostone, rugsėjo mėn. 5 d. švės savo vedybinio gyvenimo 28 m. sukaktuves. Sukaktuvių proga jų intencija rugsėjo 4 d. bus atlaikytos šv. Mišios.

Skautai rengiasi stovyklon

Nuo rugpjūčio mėn. 28 d. iki rugsėjo mėn. 6 d. amerikiečių skautų stovyklavietėje netoli Buzzards Bay, Mass. įvyks Rytinio pakraščio skautų ir skautėlių stovyklos. Ligū dabar stovyklautojų yra užsiregistravę virš 200. Stovykla užbaigiama vandens sporto švente ir skautišku laužu.

Bostono,

Hartfordo, Worcesterio, Waterburio ir New Yorko skautai surinko jau 451 dol. leisti knygai "Skautybė berniukam."

Laisvės Varpo

radijas spalį 31 d. Piliečių Draugijos klube rengia savo įkurtuves.

Rugsėjo 11 d., šeštadienį, Balfo 17-tas skyrinus daro viešą rinkliavą — TAG DAY — Bostono gatvėse. Kiekvienas lietuvis kviečiamas dalyvauti šitoje rinkliavoje. Tenebūnie nei vienos lietuvių šeimos, kad neprišidėtų su darbu ar auka tą dieną.

Ypač mes prašome vietos lietuvių jaunimą, vyčius, skautus, ateitininkus, studentus, choristus ir visus kitus, — kuo gausiausiai dalyvauti. Rinkliavos pasisekimas priklauso tik nuo gausumo rinkėjų. Tą atsimink ir kitam pasakyk!

Mes tikim, kad mūsų balsas pasiekis kiekvieno bostoniečio lietuviu ausį ir širdį ir suras joje broliškos užuojautos atgarsį tam vargšui seneliui, ligoniui ir mažajam našlaičiui, vargstančiam Europoje. Lai nepritrūksta rugsėjo 11 d. tarp mūsų nei aukų rinkėjų, nei aukotojų. Mes tikime jūsų gailingumu, nes esate kilnūs ir garbingi.

Balfo 17-to Sk. valdyba:

A. Matjoška, K. Namaksienė, M. Michelsonienė, Pr. Razvadauskas, J. Tumavičienė, V. Vakauza.

LDS CENTRO VALDYBA

50 Cottage St., Norwood, Mass.

Garbės Pirmininkas

J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D.

Dvasios Vadas

Kun. Pr. A. Virmauskas 50 W. Sixth Street, So. Boston 27, Mass.

Pirmininkas

Vincas J. Kudirka 37 Franklin Street, Norwood, Mass.

Vice Pirmininkai

Pranas Razvadauskas 5 G Street, So. Boston 27, Mass. Vladas Paulauskas 575 Lawrence St., Lowell, Mass.

Sekretoriai

Antanas F. Kneizys 50 Cottage Street, Norwood, Mass.

Finansų Sekretorius

Antanas Peil 32 Wilder Street, Brockton 68, Mass.

Izdininkė

Blanche Cunys 409 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Revizijos Komisija

Kun. Jonas Bernatonis Benediktas Jakutis Nell Meškūnas

WAITKUS

FUNERAL HOME

197 Webster Avenue

Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių direktorius ir

balsamuotojas

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia šer-

menims dykai. Aptarnauja Cam-

bridge ir Bostono kolonijas žem-

iausiomis kainomis. Kainos tos

pačios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

RŪDOLFS ZALITE

pasilūo visokių firmų naujus ir vartotus automobilius pigiausia kaina ir geromis išsimokėjimo sąlygomis — per 24 ir net 36 mėnesius. Lietuviškai sukuranta.

COFIELD MOTOR CORP.

1877 Broadway, corner 62 St., New York City, N. Y. Įstaigos tel. Judson 6-9587, namų Circle 5-7435

BALFO DEŠIMTMEČIO

AKADEMIJA - KONCERTAS

įvyks 1954 spalio 17, 4 val. p.p. Webster Hall, New Yorke

Koncerto programą išpildys: Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas

Solistės: Prudencija Bičkienė ir Stasė Daugėlienė

Solistams akomponuos muz. AL. MROZINSKAS

Didžiojo New Yorko ir apylinkių lietuviai maloniai prašomi iškilnėse dalyvauti ir tuo paremti šalpos darbą.

Šokiams gros AD. JEZAVITO orkestras

NEW YORKO BALFO 10-ČIO MINEJIMO KOMITETAS

Klauskite LIETUVOS ATSIMINIMU radijo valandas. Šeštadieniais 4:30-5:30 val. p.p. Stotis WEVD 1330 kil. 97.9 MEG. (FM) Direktoriai: Jokūbas J. STUKAS 1264 WHITE str. HILLSIDE, N.J. WAverly 6-3325